

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำคัญที่ใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ เพื่อการติดต่อมากมายหลายด้าน อาทิ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆอีกมากมาย การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของชาวไทยที่มีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้มีการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาของนักเรียนไทยยังประสบปัญหามากมาย ดังผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติคะแนนแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET ปีการศึกษา 2554 โดยทุกช่วงชั้นจะสอบ 8 กลุ่มสาระ คือ วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และ การงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้น พบว่า นักเรียนทุกระดับมีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ อีกทั้งยังมีคะแนนต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับรายวิชาอื่น คือ อยู่ที่ร้อยละ 38.37 ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 30.49 ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ร้อยละ 21.80 ในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2555)

ดังนั้นการสอนภาษาโดยใช้เทคนิควิธีใหม่ๆจึงเริ่มมีบทบาทมากขึ้น ด้วยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการงานภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกหัวข้อที่ตนสนใจเพื่อลงมือปฏิบัติจริง มีการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา รวมทั้งทักษะความสามารถหลายๆด้านผ่านการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ จัดว่าเป็นการบูรณาการศาสตร์ต่างๆเข้าด้วยกัน เป็นการปฏิบัติภาระงานที่ซับซ้อน ด้วยเป้าหมายของการวางแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ และมีปัจจัยมากมายหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กรมวิชาการ,

2544) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาทุกทักษะอย่างเป็นธรรมชาติ (ขจิต ฝอยทอง, 2552) ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาที่สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง ผู้เรียนจึงเกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะตลอดกระบวนการจนกระทั่งได้ผลลัพธ์สุดท้าย (Fried-Booth, 2002) ในการวางแผนวัดและประเมินผลโครงการจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนที่ต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการทำโครงการภาษาอังกฤษเป็นหลัก การวัดและการประเมินผล โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัย หรืออัตนัยเพียงอย่างเดียว จึงไม่สามารถวัดความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการทำโครงการภาษาอังกฤษได้ทั้งหมด ดังนั้นครูที่ให้ผู้เรียนทำโครงการภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องออกแบบการประเมินผลให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 26 ได้บัญญัติไว้ว่าให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2, 2545)

วิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 (English Project Works) เป็นวิชาหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มของวิชาเลือกสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ซึ่งในปีการศึกษา 2555 ในภาคการศึกษาที่ 1 ได้เปิดให้นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ลงทะเบียนเรียนจำนวน 40 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาสามารถวางแผนดำเนินการจัดโครงการ เสนอโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบวิชาดังกล่าว จึงเลือกการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลการทำงานและค้นพบความก้าวหน้าของตนเอง ทำให้ครูได้รู้ข้อมูลของผู้เรียนสามารถช่วยเหลือหรือเสริมในสิ่งที่ผู้เรียนยังขาดตกบกพร่องและพัฒนาผู้เรียนให้แสดงความสามารถได้เต็มศักยภาพ

ด้วยเหตุผลทั้งหมดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเพื่อประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินแฟ้มสะสมผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยใช้การประเมิน 4 แบบคือ การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน การประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษ และการประเมินโดยผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ

คำถามการวิจัย

ในการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรครั้งนี้ ได้กำหนดคำถามในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ผลการประเมินแฟ้มสะสมผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยใช้การประเมิน 4 แบบคือ การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน การประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษ และการประเมินโดยผู้ปกครอง เป็นอย่างไร
2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษในระดับใด

สมมติฐานการวิจัย

1. การประเมินแฟ้มสะสมผลงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยใช้การประเมิน 4 แบบคือ การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อน การประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษ และการประเมินโดยผู้ปกครอง อยู่ในระดับดี
2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีขอบเขตการดำเนินการเพื่อการประเมินผล การสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา จำนวน 40 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

การประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสม ผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ผลการประเมินตนเอง

2.2.2 ผลการประเมินโดยเพื่อน

2.2.3 ผลการประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษ

2.2.4 ผลการประเมินโดยผู้ปกครอง

2.2.5 ความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงาน

3. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลา 8 สัปดาห์ มีการเรียนการสอนสัปดาห์ละ 2 คาบๆละ 60 นาที โดยเริ่มตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9 จนถึง สัปดาห์ที่ 16 ของการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง สิ่งที่ช่วยเก็บสะสมผลงานโครงการภาษาอังกฤษของ นักศึกษา ที่นักศึกษาได้ร่วมทำเป็นกลุ่มๆละ 5 คนอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เป็น

เครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงความสามารถ ความรู้ ความพยายาม ความก้าวหน้าในการเรียนโครงการภาษาอังกฤษ

การสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษเป็นฐาน หมายถึง การสอนที่ใช้กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษ 4 ทักษะอย่างมีเป้าหมายในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ตนสนใจและได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ซึ่งมีการวางแผนและดำเนินงานตามขั้นตอน 3 ขั้น คือ ขั้นก่อนโครงการ ขั้นระหว่างการทำโครงการ และขั้นหลังโครงการ

โครงการภาษาอังกฤษ หมายถึง การปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริง โดยผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและเลือกทำในสิ่งที่ตนสนใจ มีการวางแผน ศึกษา ค้นคว้า จนได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างมีเป้าหมายตลอดทุกขั้นตอน

ความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ของนักศึกษาที่มีต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำงานโครงการภาษาอังกฤษ 4 ด้าน คือการวางแผน ในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน ขบวนการทำแฟ้มสะสมผลงาน แฟ้มสะสมงาน และ การประเมินผลแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งสามารถวัดและประเมินโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คุณภาพของแฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง การตอบสนองต่อความต้องการ และความคาดหวัง ของแฟ้มสะสมผลงานตามเกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดมีดังนี้ คือ คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.51 หมายถึง ต้องปรับปรุง

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

ตนเอง หมายถึง นักศึกษาผู้ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2554 ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่มีส่วนร่วมในการทำโครงการต่างๆที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานของกลุ่มตัวเอง

เพื่อน หมายถึง นักศึกษาผู้ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2554 ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่มีส่วนร่วมในการทำโครงการต่างๆที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานนั้น

ครู หมายถึง ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป อาจเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือในระดับอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลแก่นักศึกษาผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำโครงการต่างๆที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานนั้น เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา พี่สาว หรือ พี่ชายของนักศึกษาก็ได้

ข้อจำกัดของการทำวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบข้อจำกัด ดังนี้

1. สืบเนื่องจากการออกแบบแผนการสอนและการช่วยกันสอนของนักศึกษากลุ่มละ 5 คนเพื่อช่วยกันเป็นทีมในวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 (English Project Works) ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องความสามารถที่ไม่เท่าเทียมกันของนักศึกษาในกลุ่มด้นั้น หากกลุ่มใดขาดการวางแผนจัดการที่ดี ขาดการช่วยเหลือต่อเพื่อนในกลุ่ม ย่อมส่งผลต่อคุณภาพการสอนของทั้งกลุ่มถึงแม้จะมีการแบ่งความรับผิดชอบในการสอนแต่ละส่วนก็ตาม และท้ายที่สุดย่อมส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานในที่สุด

2. การกำหนดระยะเวลาในการทำโครงการจำกัดมาก เนื่องจากผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบสอนวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 (English Project Works) ได้กำหนดให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีเขียนแผนการสอนและการวัดประเมินในช่วงท้ายของการเรียน ดังนั้น ระยะเวลาในการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานจึงมีจำกัดมาก นักศึกษาทุกกลุ่มต้องส่งผลงานใน 1 สัปดาห์ต่อมา จึงมีเวลาในการทำโครงการเพียง 7 วัน เท่านั้น ผลงานจึงออกมาไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้รูปแบบแฟ้มสะสมผลงานที่มีลักษณะและรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากการทำโครงการภาษาอังกฤษในรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ได้แนวทางในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาโครงงานภาษาอังกฤษ 466 475
3. ได้แนวทางการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานเมื่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในภาคหน้า
4. ได้แนวทางการวัดและประเมินผลโดยสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปปรับใช้กับนักเรียนเมื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงงานภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรใน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีการเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แฟ้มสะสมผลงาน

- 1.1 ความหมายของแฟ้มสะสมผลงาน
- 1.2 องค์ประกอบของแฟ้มสะสมผลงาน
- 1.3 กระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน
- 1.4 การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

2. โครงงานภาษาอังกฤษ

- 2.1 ความหมายของโครงงานภาษาอังกฤษ
- 2.2 ขั้นตอนการดำเนินการ โครงงานภาษาอังกฤษ
- 2.3 เทคนิคการสอน โดยใช้โครงงานภาษาอังกฤษ
- 2.4 การวัดและประเมินผลโครงงานภาษาอังกฤษ
- 2.5 ประโยชน์ของ โครงงานภาษาอังกฤษ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้โครงงาน

1. แฟ้มสะสมผลงาน

1.1 ความหมายของแฟ้มสะสมผลงาน

แฟ้มสะสมผลงาน เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่ใช้เก็บผลงานดีเด่นของนักเรียน ทั้งในเชิง ปริมาณ และเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า (progression) และความสำเร็จ (achievement) ของการเรียนรู้ในเรื่องนั้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการ

พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และใช้เป็นเครื่องมือครูในการประเมินผลตามสภาพจริง (นารี นาจวง และ ศตายุ เชื้อโชติ, 2550) ในขณะที่กาญจนา หอมกุล (2553) กล่าวว่าแฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) หมายถึง แหล่งรวมข้อมูลที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยข้อมูลดังกล่าว จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ สำหรับประเมินผลการทำงาน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูลจึงควรครอบคลุมประเภทต่างๆ ที่เป็นหลักการสำคัญในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ประเภทของแฟ้มสะสมผลงาน ส่วน สนิท เจริญธรรม (2546) กล่าวว่าแฟ้มสะสมงาน จะเป็นแหล่งสะสมงาน หรือหลักฐานที่ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนจะนำไปใช้ประกอบในการประเมินความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักเรียน ซึ่งสามารถประเมินได้หลายคุณลักษณะ แฟ้มสะสมงานใน วงการอาชีพ และแฟ้มสะสมงานของนักเรียนมีส่วนต่างกัน คือ แฟ้มสะสมงานในวงการอาชีพมีไว้ เพื่อประโยชน์ในการประเมินแบบรวมสรุป (summative evaluation) ส่วนแฟ้มสะสมงานของ นักเรียนมีไว้เพื่อประโยชน์ในการใช้ประเมินผลย่อย (formative evaluation) แต่ก็มีส่วนที่เหมือนกัน นั่นคือ เป็นแหล่งสะสมผลงาน หรือหลักฐานที่เป็นเครื่องแสดงความรู้ ความสามารถ และทักษะของ เจ้าของแฟ้มสะสมงาน

ชัยฤทธิ์ สีลาเดช (2540) ได้ให้ความหมายของแฟ้มสะสมผลงานว่า สิ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ 1) การสะสม (Collection) หมายถึง การสะสมผลงาน และหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนที่เรียนวิชานั้น 2) การจัดระบบข้อมูล (Organizing) ของ หลักฐานต่างๆ ในแฟ้ม ประกอบด้วย กระบวนการย่อยๆ คือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการ กำหนดเนื้อหา การมีข้อเสนอแนะ หรือเกณฑ์ในการเลือกผลงาน การมีเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่า 3) การสะท้อนผลงานหรือผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นารี นาจวง และ ศตายุ เชื้อโชติ (2550) ที่กล่าวว่า แฟ้มสะสมผลงาน เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลที่ใช้เก็บผลงานดีเด่นของนักเรียน ทั้ง ในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อแสดงให้เห็นถึง ความก้าวหน้า (progression) และความสำเร็จ (achievement) ของการเรียนรู้ในเรื่องนั้น อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และใช้เป็นเครื่องมือครูในการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ การสะสม การจัดระบบข้อมูล และการสะท้อนผลงาน หรือผลการเรียนรู้ของนักเรียน

โกวิท ประวาลพุกภัย (2540) ให้ความหมายของแฟ้มสะสมผลงานว่า เป็นเอกสาร รวบรวมข้อมูล รายงานการทำงาน หรือผลการทำงานของเจ้าของแฟ้ม แล้วจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินความสำเร็จของผู้เรียน เพราะเป็นการนำความรู้มาใช้ในการ

สร้างงาน หรือแก้ปัญหาจนได้ชิ้นงาน เป็นการวัดประเมินทั้งที่เป็นการวัดประเมินระหว่างเรียน และการวัดประเมินสรุปผล การเรียน ที่คำนึงถึงการทำงาน (กระบวนการทำงาน) และผลงาน

อัลเลน (Allen, 1992) ได้ให้ความหมายเพิ่มสะสมผลงาน ไว้ว่าเป็นการเก็บสะสม ผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายหรือมีความหมายในการเก็บรวบรวม โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะนำชิ้นงานใดเก็บไว้ในเพิ่มสะสมผลงาน โดยผู้เรียนจะต้องมีส่วนในการตั้ง เกณฑ์ในการเลือกชิ้นงาน ซึ่งเป็นการสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ให้แก่ผู้เรียน และเป็นการ รวม ผู้สอน ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ร่วมประเมิน ให้ข้อเสนอแนะหรือหรือ ตรวจสอบผลงาน ได้รับรู้เพื่อทำความเข้าใจตรงกันในความสำเร็จหรือความบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน และผู้เรียนสามารถรับรู้ว่าคุณควรปรับปรุงด้านใดบ้าง ให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียน ต่อไป เพิ่มสะสมผลงานทุกชิ้นจะสะท้อนถึงกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละระดับ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องอะไรไปบ้างและชี้ให้เห็นถึงระดับความสำเร็จ และสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน อีกทั้งแสดงถึงความพยายามทำให้มองเห็นถึงพัฒนาการความก้าวหน้าความสำเร็จของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลา

สรุปได้ว่า เพิ่มสะสมงาน คือ เครื่องมือสำหรับช่วยในการประเมินผลชิ้นงานเพื่อวัด ความก้าวหน้า หรือแสดงให้เห็นว่าผู้จัดเตรียมเพิ่มสะสมงานก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ อย่างไร เพิ่มสะสมงานเน้นผลผลิตของนักเรียน เพื่อให้ครู/ผู้วัดผล มีโอกาสพิจารณาผลผลิตตามที่ เจ้าของชิ้นงานต้องการแสดงให้เห็น

1.2 องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน

เพิ่มสะสมผลงานอาจมีรูปแบบแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้าง ทั้งนี้ มีผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับองค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงานไว้ ดังนี้

เบอร์ค เคย์ (Burke Kay, 1996) กล่าวว่า โครงสร้างเพิ่มสะสมผลงาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนนำ ประกอบด้วย ปก ประวัติผู้ทำ รายการจุดประสงค์การเรียนรู้ แผนการศึกษาส่วนบุคคล สารบัญชิ้นงาน ตัวชี้บ่งประกอบงาน รายการเอาออกและนำเข้าชิ้นงาน ส่วนที่ 2 เป็นที่เก็บชิ้นงานที่สร้างขึ้นจากการเรียนการสอน การสะท้อนความคิดเห็นแสดงประวัติของงาน จำนวนหนังสือที่อ่าน เวลาที่ใช้ทำงานคะแนนจากการสอบ แบบสำรวจรายงานของครู บันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับงานหรือวิชาที่เรียน และ ส่วนที่ 3 เป็นที่เก็บเกณฑ์การตัดสินเพิ่มงาน และข้อมูล

การประเมินของครู เพื่อนและผู้ปกครอง รวมทั้งหลักฐานการประเมินตนเองของนักเรียน แผนการ และ แนวความคิดในการประชุมเพิ่มผลงาน

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540) แนะนำว่า โครงสร้างเพิ่มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย
 - 1.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
 - 1.2 สารบัญ
 - 1.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อตกลง เกณฑ์การตัดสินผลงาน
2. ส่วนเนื้อหา (content) ประกอบด้วยผลงานหรือหลักฐานที่นักเรียนเลือก
3. ส่วนสนับสนุน (support) ประกอบด้วย
 - 3.1 แผนพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้
 - 3.2 สรุปผลความก้าวหน้าในการเรียนเป็นรายเดือน
 - 3.3 ผลการสอบ ผลการสังเกต และประกาศนียบัตร
4. สรุปผลการประเมิน

โครงสร้างเพิ่มสะสมงานของศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2540) ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สารบัญ
2. คำนำ
3. ประวัติส่วนตัว
4. ชีวประวัติ
5. แบบทดสอบต่าง ๆ
6. การประเมินตนเอง
7. การประเมิน โดยเพื่อน
8. การประเมิน โดยครูผู้สอน
9. การประเมิน โดยผู้ปกครอง
10. การประเมิน โดยผู้สนใจอื่น ๆ
11. ความรู้ลึกต่อวิชา
12. ภาคผนวก

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแฟ้มสะสมงานแบ่งได้เป็นหลายส่วน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความต้องการ และจุดมุ่งหมายของผู้สร้างสรรค์ ทั้งนี้ ส่วนสำคัญ ที่จำเป็นต้องมี สามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ คือ คำนำ สารบัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ส่วนเนื้อหา คือผลงานต่างๆที่รวบรวมได้ และส่วนการประเมินผลงาน และสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดให้นักศึกษาสร้างแฟ้มสะสมผลงานที่ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 8 ส่วน ดังนี้

1. ปก
2. คำนำ
3. โครงงาน 6 ชิ้น
4. เกณฑ์การตัดสินแฟ้มงาน
5. การประเมินตนเอง
6. การประเมินโดยเพื่อน
7. การประเมินโดยครู
8. การประเมินโดยผู้ปกครอง

1.3 กระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน มีกระบวนการหรือขั้นตอนอยู่หลายขั้นตอน แต่ผู้ใช้สามารถที่จะปรับได้ตามความเหมาะสม เบอร์ค เคย์ (Burke Kay, 1996) ได้กำหนดขั้นตอนการทำแฟ้มสะสมผลงานไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบ (project purposes)
2. รวบรวม จัดระบบผลงาน (collect and organize)
3. เลือกผลงานสำคัญ (select key artifacts)
4. สร้างสรรค์ผลงานให้มีลักษณะเฉพาะตัว (inject personality)
5. สะท้อนความคิด ความรู้สึกต่อผลงาน (reflect meta-cognitively)
6. ตรวจสอบผลงาน (inspect to self - assess)
7. ประเมินผล/ให้คุณค่า (perfect and evaluate)
8. แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่น (connect and conference)
9. ปรับเปลี่ยนผลงานให้เป็นปัจจุบัน (inject/eject to update)
10. จัดนิทรรศการ ผลงานและประชาสัมพันธ์ (respect accomplishments)

เมื่อมีการตัดสินใจจะทำเพิ่มสะสมงานเพื่อใช้เป็นวิธีการหรือเครื่องมือวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนต้องร่วมกันดำเนินงานตั้งแต่การวางแผน กำหนด วัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และนำสาระการเรียนรู้มากำหนดผลงานไว้ในแผนการปฏิบัติงานวัดผลประเมินผล มีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำเพิ่มสะสมงาน วิธีการเก็บผลงานที่แสดงถึงสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของตนเอง ภาระงานที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องระหว่างการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. การรวบรวมผลงาน เป็นการรวบรวมผลงานที่จัดทำขึ้นตามปกติและเก็บไว้อย่างเป็นระบบตามลำดับของการทำกิจกรรม

2. การคัดเลือกผลงาน เป็นการนำผลงานที่รวบรวมไว้มาพิจารณาคัดเลือกจัดไว้ในแฟ้มโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ผู้เรียนกำหนด หรืออาจมีผู้สอนร่วมกำหนดเกณฑ์ด้วยก็ได้ การคัดเลือกผลงานควรมีเป็น ระยะ ๆ ตามความเหมาะสม

3. การประเมินผลงาน เป็นการประเมินผลงานโดยเฉพาะผลงานที่คัดเลือกแล้ว เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงผลงานและแสดงถึงพัฒนาการของงานที่ทำ มีการประเมินโดยผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมประเมิน

4. การนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ เป็นขั้นตอนการนำเพิ่มสะสมงานไปใช้ประโยชน์เพื่อการแสดงถึงความสามารถของผู้เรียน โดยใช้เพิ่มสะสมงานเป็นวิธีการหรือเครื่องมือประเมินสมรรถภาพด้านต่างๆ ของผู้เรียนในการประเมินผลการเรียนรู้ หรือการนำผลงานที่ได้ไปใช้ในการสมัครศึกษาต่อ หรือสมัครงานก็ได้

อัลเลน (Allen, 1992) ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการทำเพิ่มสะสมผลงานนั้น สิ่งที่ต้องคำนึง มี ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีส่วนในการทำหน้าที่ตั้งเกณฑ์ในการเลือกชิ้นงานและเก็บผลงานในแฟ้ม อีกทั้งผู้เรียนยังต้องให้ความร่วมมือกับผู้สอนในการกำหนดเกณฑ์ วิธีการและรูปแบบการประเมินผลสำเร็จของเพิ่มสะสมผลงาน เพิ่มสะสมผลงานจะต้องแสดงให้เห็นว่าเจ้าของชิ้นงานนั้นคิดอย่างไรในการเลือกชิ้นงานนั้นเข้าเพิ่มสะสมผลงาน โดยมุ่งเน้นความสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเพิ่มสะสมผลงาน ในการให้คำแนะนำ ร่วมประเมินได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร โรงเรียน โดยครูและนักเรียนมีส่วนช่วยกันตั้งเกณฑ์ในการเลือกงานเข้าเพิ่มสะสมผลงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้คำติชม ให้ข้อเสนอแนะหรือตรวจสอบผลงาน มีการเชื่อมโยงข้อมูลจากการบันทึกและแสดงผล เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้สอน และ

ผู้เรียน ได้รับความเข้าใจตรงกันเพื่อความสำเร็จหรือแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคน และผู้เรียนสามารถรับรู้ว่าคุณควรปรับปรุงด้านใดบ้างเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียนต่อไป

3. เพิ่มสะสมผลงานทุกชิ้นจะสะท้อนถึงกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละระดับ และชี้ให้เห็นถึงระดับความสำเร็จ และสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน

4. เพิ่มสะสมผลงานแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความก้าวหน้าความสำเร็จของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลา ทำให้มองเห็นถึงพัฒนาการ ซึ่งต่างจากการทดสอบทั่วไปที่แสดงให้เห็นเพียงผลงานชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น

5. เพิ่มสะสมผลงานนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นผลงานเท่านั้น อาจเป็นกล่อง ชั้นวางของ ฯลฯ ที่เหมาะสมกับลักษณะงานและสภาพทางกายภาพของห้องเรียน

6. การเก็บงานในเพิ่มสะสมผลงานควรใช้สื่อที่หลากหลาย ต้องมีการเก็บบันทึกข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากผลงานของผู้เรียน สังเกตบันทึกผลระหว่างเรียน บันทึกวิธีการทำงานของผู้เรียน

7. ต้องมีการประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment) ทั้งนี้การประเมินผลระหว่างเรียนของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและผลการประเมินจริงในชั้นเรียนหรือในชีวิตประจำวันช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการประเมินผลโดยใช้ข้อทดสอบ

8. มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (self reflection) หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน (peer evaluation) เพื่อแสดงผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนและชีวิตประจำวัน

9. ต้องมีการนำผลการประเมินแต่ละครั้ง แต่ละบุคคล ไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ให้เป็นวงจรที่เกิดขึ้นพร้อมกันในชั้นเรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง

10. ในการปรับปรุงยึดหยุ่นวิธีการสอน หรือการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้สอดคล้อง กับสภาพจริงของผู้เรียนแต่ละคน ต้องมีการนำผลการประเมินแต่ละครั้งมาตรวจสอบพิจารณา

จิราภรณ์ ศิริทวี (2540) ได้กล่าวไว้ว่าการใช้เพิ่มสะสมงานในกระบวนการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง การให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำมากขึ้น และมุ่งพัฒนาคุณภาพงานให้ดีขึ้น อีกทั้งตัวครูเองก็จะได้พัฒนาการสอนของตนเองขึ้นด้วย การนำเพิ่มสะสมงานมาใช้ในการประเมินผลกระบวนการเรียนการสอน มีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน ครูผู้สอนวางแผนในการสอนครั้งนี้ คือ ศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาและวิธีการประเมิน ศึกษาคู่มือเอกสารที่เกี่ยวข้อง กำหนดการสอน เนื้อหาวิชา และเวลาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และการทำงานสอน ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบ กระบวนการเรียนตามสภาพที่แท้จริงและการนำแฟ้มสะสมงานมาใช้ กิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติ อย่างไร และมีแผนการประเมินผลอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นรวบรวมและจัดเก็บผลงาน เป็นการจัดเก็บผลงานและเนื้อหาข้อมูล เอกสารที่สำคัญลงในแฟ้มสะสมงาน ได้แก่ ใบความรู้ที่ครูแจก หรือนักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม ใบงาน ใบประเมินผลแบบสะท้อนความคิดเห็นในการจัดเก็บผลงานต้องจัดเก็บอย่างมีระบบ แยกเก็บ ผลงานตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นการคัดเลือกผลงาน หลังจากเก็บรวบรวมผลงานไปสักระยะหนึ่งให้นักเรียนคัดเลือกผลงานที่นักเรียนชอบและมีความหมายต่อตัวนักเรียนเก็บสะสมไว้ในแฟ้มสะสมงาน โดยขอคำแนะนำจากครู หรือร่วมกันกำหนดว่าในการเลือกผลงานนั้นควรมีหลักการใด ผลงานที่น่าจะจัดเก็บไว้ควรมีลักษณะเช่นไร ผลงานนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นผลงานที่ดีที่สุดเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นผลงานที่แสดงออกได้ถึงกระบวนการคิดการทำงานของนักเรียนด้วย เพื่อพัฒนาการที่เกิดขึ้นในการทำงานแต่ละครั้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบความสามารถตนเองของนักเรียน การตรวจสอบความสามารถของตนเองเบื้องต้นจากการสังเกตเป็นการตรวจสอบแบบง่ายที่สุด นักเรียนสามารถเปรียบเทียบได้จากผลงานว่ามีความสามารถในการพัฒนาทักษะในด้านใดในการทำงานแต่ละชิ้น เช่น ทักษะในการวาดภาพมีความคล่องแคล่วมั่นใจขึ้น ทักษะทางการพูดการเขียน รู้จักวิเคราะห์ วิเคราะห์ได้ดีขึ้น ตรงประเด็น นอกจากการสังเกตตัวเองแล้วยังใช้แบบประเมินและแบบสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงานเป็นตัวตรวจสอบ ซึ่งการประเมินตนเองจะสามารถช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น แกไขจุดด้อยพัฒนาจุดเด่นของตนเองได้ตรงจุด

ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกต่อผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงานมีผลต่อการแสดงความคิดวิเคราะห์ เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นการบูรณาการวิชาอื่นเข้าร่วมด้วย เช่น วิชาภาษาไทย คือ การบรรยาย การใช้คำ นอกจากนี้จะส่งเสริมการแสดงผลออกให้มีความมั่นใจขึ้นในการวิพากษ์วิจารณ์ กล่าวคือกล้าทำโดยมีหลักการและเหตุผลเป็นการใช้กระบวนการคิดที่ลึกซึ้ง การสะท้อนความคิดเห็นอาจแสดงได้หลายรูปแบบ จาก การบรรยาย จากแบบสอบถาม การตรวจสอบผลงาน การสัมภาษณ์หรือจากการวิพากษ์วิจารณ์

ผลงานตนเองหรือผู้อื่น นอกจากจะได้ทักษะหลายด้านแล้ว ยังได้ทักษะทางสังคมอีกด้วย อาจมีการแลกเปลี่ยนศึกษาผลงานของเพื่อน แลกเปลี่ยนแนวคิดและข้อปรับปรุงแก้ไขในการทำงาน

ขั้นที่ 6 ขั้นการประเมินเพิ่มสะสมงาน ประเมินรูปแบบเนื้อหา ประเมินได้ทั้งภาคปฏิบัติกระบวนการทำงาน ประเมินตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนด ตรวจสอบพัฒนาการตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการสุดท้ายจากเพิ่มสะสมงาน

ขั้นที่ 7 ขั้นจัดนิทรรศการ เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจ ชื่นชมในผลงานและความสามารถของตน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการวางแผนเอง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน มีกระบวนการหรือขั้นตอนอยู่หลายขั้นตอน นับตั้งแต่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบ การรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน ไปจนถึงประเมินผล และการนำไปใช้ประโยชน์

1.4 การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

การประเมินเพิ่มสะสมผลงานมีหลักการสำคัญดังนี้ (บุรุษย์ ศิริมหาสาร, 2541)

1. ผู้เรียนเป็นผู้สะสมผลงานอย่างต่อเนื่องในเวลาที่กำหนดแล้วมีการคัดเลือกผลงานที่นักเรียนพอใจเก็บใส่แฟ้ม เพื่อเป็นหลักฐานแสดงความรู้ ความสามารถตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหลักสูตรเพื่อแสดงถึงพัฒนาการความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ทั้งในด้านเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

2. เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (cooperative learning) ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครองโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในฐานะผู้ประเมินมิใช่ผู้ถูกประเมิน ได้แก่ 2.1) การคัดเลือกผลงานที่พอใจด้วยตนเอง (self selection) 2.2) การสะท้อนความคิดเห็นที่มีต่อผลงานของตนเอง (self reflection) 2.3) การปรับปรุงตนเอง (self monitoring) และ 2.4) การประเมินผลงานของตนเอง (self evaluation) ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดอิสระสามารถเป็นผู้นำตนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง อันเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ต้องมีใครบังคับ

3. มีการจัดระบบข้อมูลในเพิ่มสะสมผลงานอย่างเป็นระบบ (organizing) ทำให้ข้อมูลที่เก็บสะสม เป็นสารสนเทศที่สมบูรณ์ สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการประเมินผลการเรียนแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำเพิ่มสะสม

ผลงาน ตอนที่ 2 ผลงานที่สะสม และหลักฐานการประเมิน และ ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมิน
เพิ่มสะสมผลงาน ดังนั้นการให้นักเรียนเก็บสะสมผลงานไว้ในแฟ้มที่มีได้จัดระบบ จึงไม่ใช่ แฟ้ม
สะสมผลงานที่สมบูรณ์ แต่เป็นเพียงการเก็บสะสมข้อมูลธรรมดาเท่านั้น

แฟ้มสะสมผลงานจะต้องสามารถประเมินความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยคำนึงถึง
3 ด้านสำคัญ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542) คือ 1) ด้านเนื้อหาวิชาที่จะต้องสะท้อนความรู้ความ
เข้าใจเนื้อหาวิชาทักษะความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียน 2) ด้านการเรียนการสอน
จะต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลงานของผู้เรียน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนสร้าง
ความรู้ และตรวจสอบปรับปรุงด้วยตนเอง เน้นบรรยากาศการเรียนรู้อย่างอิสระ โดยมีครูเป็นที่
ปรึกษา ให้คำแนะนำ และคอยช่วยเหลือ และ 3) ด้านความเสมอภาค คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง
บุคคล ทั้งด้านความสามารถวิธีการเรียน และความหลากหลายทางสติปัญญา โดยมุ่งเน้นศักยภาพที่
แตกต่างกันตามความสามารถของแต่ละบุคคล

พอลซัน (Paulson, 1990) ได้เสนอแนวทางในการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน 3 แนวทาง
คือ

1. ตรวจสอบว่าผลงานในแฟ้มแต่ละชนิด มีลักษณะครบ 3 ประการ หรือไม่ คือ เป็น
ผลงานที่ตรงกับเป้าหมาย หรือสามารถตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีการ
สะท้อนหรือย้อนกลับของผลงาน (reflection) และ มีการรับรองคุณค่า (caption) ของผลงาน
หรือไม่ เช่นเขียนบรรยายว่า ผลงานนี้คืออะไร เพราะอะไรจึงเลือกผลงานนี้

2. พิจารณาความก้าวหน้า และความสำเร็จของผลงานว่า บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
หรือไม่ ถ้ายังไม่บรรลุตามจุดประสงค์หรือนักเรียนยังไม่ก้าวหน้าครูต้องสร้างผลงานให้นักเรียน
สร้างผลงานในเรื่องนั้นเพิ่มเติม เพื่อเป็นการซ่อมเสริมหรือการพัฒนาผู้เรียน

3. ปัญหาที่พบในการประเมินแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน คือ ถ้าผลงานหรือหลักฐาน
ในแฟ้มมีน้อยจนเกินไป การประเมินความก้าวหน้าจะได้ภาพที่ไม่ชัดเจน แต่ถ้าผลงานในแฟ้มมาก
เกินไป ทำให้ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่า ผลงานใดเป็นผลงานเด่น หรือผลงานตอบสนองจุดประสงค์
การเรียนรู้ในข้อใด เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ครูควรให้คำแนะนำ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอในการเก็บ
สะสมผลงานหรือหลักฐานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

แรนดอลล์ เลสเตอร์ และ โอว์เคฟเฟอร์ (Randall, Lester and O'Daffer, 1987 อ้างถึงใน
Farr, R. & Tone, 1994) ได้เสนอวิธีการในการประเมินแฟ้มสะสมงาน ไว้ 2 รูปแบบ คือ 1) การ

ประเมินแบบแยกองค์ประกอบ (analytic scoring) คือการประเมินผลงาน โดยแยกประเมินงานแต่ละชิ้น แล้วนำคะแนนมารวมกันหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนนรวมของแฟ้มสะสมงานทั้งแฟ้ม และ 2) การประเมินแบบองค์รวม (holistic scoring) คือการประเมินผลงานโดยมองภาพรวม ของผลงานทั้งหมดในแฟ้มสะสมงาน โดยนำมาเทียบเกณฑ์การประเมินที่บรรยายถึงคุณลักษณะของผลงาน ในระดับคุณภาพจากระดับสูงสุดหรือต่ำสุดตามเกณฑ์การประเมินด้วย scoring rubric

การประเมินแฟ้มสะสมงานเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ประเมินควรให้ความสำคัญและเลือกใช้แนวทาง รูปแบบ และเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนถึงคุณค่าของชิ้นงานที่แสดงถึงความก้าวหน้าของเจ้าของผลงานตามแนวทางที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

งานวิจัยในประเทศไทย

มีผู้ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่าน ดังนี้

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2540) วิจัยพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่นวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คนและชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน พบว่าผู้สอนมีความเห็นว่าแฟ้มสะสมงานดีเด่นสามารถใช้ประเมินความก้าวหน้าและความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนได้กับสภาพ หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในทางที่พัฒนาขึ้นของผู้เรียน ผู้สอนมีรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางการเรียนสูงขึ้นและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น นักเรียนชอบวิธีการประเมินโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่นเพราะมีความยุติธรรมจากมีการพิจารณาตัดสินผลการเรียนจากผลงานที่ปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้เทคนิคในการประเมินและได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนกับผู้สอนและได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองเวลา มีโอกาสปรับปรุงส่วนที่บกพร่องได้ทันที

นารี วงศ์ไผ่ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนของครูที่เป็นวิทยากรแกนนำ ได้สรุปผลของการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นสิ่งที่ดี เพราะวิธีนี้ช่วยให้ครูสามารถรู้ได้ว่านักเรียนที่ตนเองสอนนั้นมีจุดอ่อนตรงไหนและทำให้สามารถนำ มาพัฒนาตัวนักเรียนให้ดีขึ้นได้ 2) ความคิดเห็นของ

นักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เพิ่มสะสมงานนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เพิ่มสะสมงาน เพราะได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ทำงานกลุ่ม ได้เลือกชิ้นงานด้วยตนเอง มีความสุข และสนุกกับการทำงาน ไม่เครียด 3) คุณลักษณะของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอน โดยใช้เพิ่มสะสมงานนักเรียน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะที่เปลี่ยนไป คือ นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นจากการทำ ชิ้นงาน นักเรียนที่เรียนเก่งจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นตามระดับความหมาย ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะมีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม นักเรียนได้รู้จักการวางแผนในการทำงานรายบุคคลและงานกลุ่ม นักเรียนรู้จักการแบ่งงานในกลุ่มตามความถนัดและความสามารถ นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น แล้วซักถาม กล้าที่จะบอกข้อบกพร่องของตนเองและยอมรับความผิดพลาดของตนเอง และนักเรียนมีวินัยในตนเองมากขึ้น สามารถควบคุมดูแลตัวเองได้ โดยไม่ต้องใช้กฎระเบียบ หรือข้อบังคับ 4) คุณภาพงานของนักเรียนจากการทำเพิ่มสะสมงาน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ภูมิใจกับผลงานที่ออกมา ชิ้นงานของนักเรียนที่จัดเก็บสะสมไว้ในแฟ้มทำได้ดีตามความสามารถของเด็กแต่ละคน เด็กที่เรียนเก่งจะทำได้ดีมาก มีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความหลากหลายรูปแบบมีชิ้นงานครบตามกำหนด ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนก็ทำได้ตามศักยภาพที่เขาได้อยู่ได้อย่างชัดเจน เช่น ชิ้นงานบางชิ้นทำไม่เรียบร้อยทำไม่เสร็จ จำนวนชิ้นงานมีไม่ครบตามกำหนด แต่นักเรียนที่เรียนอ่อนยอมพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ หากมีความเพียรพยายาม

ธันวา มากเหลือ (2541) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ใช้การประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเรื่องการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงานและได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงและการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงาน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 3 คน จากโรงเรียนวัดสวนดอก โรงเรียนคำเที่ยงอนุสรณ์ และโรงเรียนพุทธโสภณ 2. นักเรียนในชั้นเรียนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากผลการศึกษาพบว่าในด้านปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน นักเรียนมีความสุขที่ได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษที่มีการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงาน และการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงานก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียน อยู่ในระดับดี

อรุณี เมืองศรี (2541) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงานกับรายวิชาการจัดการในบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตลอดจนความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการประเมินโดยใช้เพิ่มสะสม

ผลงานกับรายวิชาการจัดการในบ้าน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหอพระ สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2540 ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหอพระ ที่เรียนรายวิชาการจัดการในบ้าน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง และผู้ปกครองเห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของนักเรียน เพราะจะเป็นการเสริมสร้างประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และครูมากขึ้น

พรรณวลัย ศีร์วงศ์วัฒนา (2542) วิจัยผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการใช้แฟ้มสะสมงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตกรรมสูงกว่านักเรียนด้วยวิธีการปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการใช้แฟ้มสะสมงานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ และนักเรียนมีทักษะการวิจารณ์และความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้น มีคุณลักษณะทางจิตพิสัยในด้านความพึงพอใจในผลงานของตนเอง สามารถยอมรับตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้นรวมทั้งทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบเอาใจใส่และเห็นคุณค่าในผลงานของตนมากขึ้นอีกด้วย

อนงค์ อึ้งตระกูล (2542) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

ในรายวิชาบัญชีบริการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พฤติกรรมในด้านการมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมาย และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ส่วนการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การซักถามและการแสดงความคิดเห็น การให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน พบว่า นักเรียนมีความพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ความพอใจในการร่วมมือทำงานในกลุ่ม มีทักษะปฏิบัติในกิจกรรมที่เรียนกับผลงานที่ได้ปฏิบัติในวิชาบัญชีบริการ สมาชิกในกลุ่มมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ชอบวิธีประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน คิดว่าแฟ้มสะสมงานช่วยในการพัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ คิดว่าแฟ้มสะสมงานมีประโยชน์กับนักเรียนมาก และคิดว่าการจัดทำแฟ้มสะสมงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ พบว่าผู้ปกครองมีความเห็นว่า

นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้นร้อยละ 80 และ มีความพึงพอใจกับวิธีทำ แฟ้มสะสมงานร้อยละ 76

ทองกร ตันฉศิริ (2545) ได้ศึกษาการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตพิสัยในรายวิชา ท 605 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่กับกลุ่ม ตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย 2 ห้องเรียน จำนวน 103 คน แล้วทำ หนดโดยสุ่มให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง จำนวน 51 คน กลุ่มควบคุม 1 ห้อง จำนวน 52 คน นักเรียนในกลุ่มทดลองเรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของกระบวนการทำแฟ้มสะสมผลงาน ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุม เรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ใช้เวลาทดลอง 36 คาบ ใน 1 ภาคเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่า เฉลี่ยพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ส่วนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นของนักเรียนกลุ่มทดลอง และของนักเรียนกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับดีมากต่อประโยชน์ของกระบวนการทำ แฟ้มสะสมงานด้านการฝึกความรับผิดชอบ ในระหว่างการเลือกผลงานเข้าแฟ้ม และประโยชน์ในด้านการได้ทำ งานร่วมกับผู้อื่น และ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในระดับดีมากต่อประโยชน์ของกระบวนการทำ แฟ้มสะสมผลงานด้านการช่วยให้นักเรียนสามารถทำ งานร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น และด้านการฝึกให้นักเรียนรู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

สุทธินันท์ บุญศักดิ์ (2553) ทำการประเมินสัมฤทธิผลทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์การประเมินสัมฤทธิผลทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร จำนวน 89 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คน ได้มาโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ลักษณะ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดชิ้นงานในการจัดทำแฟ้มสะสมงาน วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมผลการใช้แฟ้มสะสมงานในการประเมินทักษะการเขียน ภาษาอังกฤษ และ แบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานวิชาภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) สรุปผลได้ว่า 1. ผลการศึกษาความเที่ยงและความเชื่อมั่นของคุณภาพการประเมินผลการเขียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานมีค่าเฉลี่ย 4.45 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ .58 อยู่ในระดับมาก และภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .67 อยู่ในระดับมาก 2. ผลการพัฒนาเพิ่มสะสมงานในการประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร ระดับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด คือ ความถูกต้องของรูปประโยค มีค่าเฉลี่ย 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .68 และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนมีค่าเฉลี่ย 4.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .43 และภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .54 อยู่ในระดับมาก 3. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนต่อการประเมินผลงานเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้เพิ่มสะสมงานนักเรียนเห็นด้วยที่มีผู้ประเมินผลงานหลายฝ่ายมีค่าเฉลี่ย 4.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .65 อยู่ในระดับมาก และ นักเรียนพอใจที่ครูเปิดโอกาสให้ปรับปรุงงานในเพิ่มสะสมงานตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ย 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .56 อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้เพิ่มสะสมผลงานในต่างประเทศ ดังนี้

บูลล์ เคย์ และคณะ (Bull, Kay. and Others, 1994) ได้สำรวจการใช้เพิ่มสะสมผลงานในการจ้างครูและการประเมินผลครูของผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 75 ของกลุ่มตัวอย่างมาจากโรงเรียนเล็กๆในชนบทของรัฐ โอกลาโฮมา ยูทาห์ และ นิวเม็กซิโก ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง ครูและผู้บริหาร มีเจตคติที่ดีต่อการใช้เพิ่มสะสมผลงานในขบวนการคัดเลือกผู้ที่ได้รับการจ้างงานเข้าทำงานเป็นครู โดยเพิ่มสะสมผลงานนั้นจะต้องมีเอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน ตัวอย่างงานของนักเรียน ผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสอน ตลอดจนเอกสารเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน ครูผู้เข้ารับการประเมินมีความพึงพอใจ ต่อเพิ่มสะสมงาน ในด้านต่างๆ เช่น สามารถกระตุ้นศักยภาพ แสดงความเป็นเอกลักษณ์ การประเมินตนเอง มีผู้ที่ทำเพิ่มสะสมผลงานสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับกระบวนการสร้างเพิ่มสะสมผลงาน โดยเฉพาะการกำหนดจุดประสงค์ของเพิ่มสะสมงาน การสะท้อนตนเอง และลักษณะของเพิ่มสะสมผลงานที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน

คาร์เรน เจย์ เวียชนิชิ และคณะ (Karen' J. Viechnichi and Others, 1993) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของครูในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนแบบปกติมาเป็นการใช้กระบวนการของเพิ่มสะสมงาน ใช้วิธีแบ่งกลุ่มนักเรียนตามพื้นฐานความสามารถ และความสนใจ จัดศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลายส่วนที่แตกต่างกันและให้โอกาสนักเรียนได้ทำการอภิปรายถึงผลงาน

กระบวนการของแฟ้มสะสมงาน เพื่อลดการเป็นเผด็จการในชั้นเรียนของครูลง การประเมินพบว่า นักเรียนมีสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของบทเรียน ทำให้เกิดการฝึกฝน การกำกับติดตามปรับปรุงตนเอง (Self – Monitoring) วิธีนี้เป็นการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Co – Operative Learning) โดยการให้ปัญหาแก่นักเรียน (Inquiry Learning) เพื่อระดมพลังสมองในการหาแนวทางแก้ปัญหา อีกทั้งครูยังสามารถบูรณาการวิชาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างบทเรียนใหม่และทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูมากขึ้นกว่าเดิมทำให้ครูมองเห็นความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ชวาซซ์ (Schwartz, 1991) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมงานพบว่า การประเมินผลมีส่วนสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง จากการกำหนดให้การประเมินผลการเรียนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน

จากผลของการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้เรียนพึงพอใจกับการใช้แฟ้มสะสมงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้แฟ้มสะสมผลงานมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรับผิดชอบ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การบริหารจัดการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในขณะเดียวกันการประเมินแฟ้มสะสมงานจากหลายฝ่าย จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการของผู้เรียนตลอดจน อีกทั้งก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง อีกด้วย

2. โครงการภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการภาษาอังกฤษ พบประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของโครงการภาษาอังกฤษ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยโครงการ มีลักษณะสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นแนวทางที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ จึงมีผู้ให้ความหมายของโครงการภาษาอังกฤษ ไว้ดังนี้

เฮนส์ (Haines, 1989) ได้ให้ความหมายว่า โครงการงานคือกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหลากหลาย โดยเน้นที่หัวข้อเรื่องที่คุณเรียนสนใจมากกว่าการเรียนรู้อาษาแบบดั้งเดิม โดยผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเลือกเรื่องที่จะทำและเลือกวิธีทำงานแบบที่ตนเองต้องการ โครงการงานจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำภาษาและทักษะที่เรียนมาใช้อย่างเป็นธรรมชาติ

ฟรายด์-บูธ (Fried-Booth, 2002) กล่าวว่า โครงการงานคือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเริ่มต้นจากความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน มีการเรียนรู้ตลอดกระบวนการจนกระทั่งได้ผลลัพธ์สุดท้าย

กรมวิชาการ (2544) สรุปว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการจัดทำโครงการงานภาษาอังกฤษของนักเรียน เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเรื่อง/ประเด็นที่ต้องการจะเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษและกำหนดวิธีการเรียนรู้โดยตนเอง โดยวิธีการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การทำโครงการงานช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษตลอดจนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (child-centered)

จิต ฝอยทอง (2552) กล่าวว่าไว้ว่าโครงการงานภาษาอังกฤษคือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีการพัฒนาทักษะทางด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) การค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborative) การพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ในด้านการฟัง (Listening) การพูด (Speaking) การอ่าน (Reading) และการเขียน (Writing) ภาษาอังกฤษ

จากความหมายดังกล่าวมาข้างต้น กล่าวโดยสรุปคือ โครงการงานภาษาอังกฤษ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เลือกทำในสิ่งที่ตนสนใจ ด้วยตนเอง มีการวางแผนศึกษาค้นคว้าจนกว่าจะได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ ในกระบวนการดังกล่าวมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็น ฟัง พูด อ่าน หรือเขียน อย่างมีเป้าหมายคล้ายกับการใช้ภาษาของเจ้าของภาษาอย่างแท้จริง

2.2 ขั้นตอนการดำเนินการโครงการภาษาอังกฤษ

การสอนโครงการภาษาอังกฤษจำเป็นต้องสอนขั้นตอนในการดำเนินโครงการว่าทำอะไร เพื่อให้กระบวนการทำโครงการเป็นไปอย่างมีระบบเพื่อประสิทธิผลที่มีประสิทธิภาพ โดยมีผู้สอนคอยเป็นที่ปรึกษาอยู่ห่าง ดังที่มีนักการศึกษากำหนดเป็นขั้นตอนการดำเนินการไว้ต่อไปนี้

กรมวิชาการ (2544) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบโครงการว่าอาจแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นก่อนโครงการ (Pre-project stage) ขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนในด้านภาษา ซึ่งแบ่งเป็น

1.1 ขั้นนำเสนอ (Presentation) เป็นการนำเสนอภาษาในบริบทที่หลากหลาย เช่น เพลง บทพูดเข้าจังหวะ นิทาน บทอ่าน ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษา เห็นความเกี่ยวข้องของภาษากับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน

1.2 ขั้นฝึก (Practice) เป็นการให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาที่เรียนในรูปแบบของกิจกรรมที่สนุกสนาน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน เช่น เกมฝึกภาษา การแสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ

1.3 ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเพราะการฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียน โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ทำกิจกรรมเองทั้งหมด ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการทำกิจกรรม ซึ่งในการเรียนการสอนแบบโครงการจะอยู่ในขั้นหลังโครงการ (Post-project stage)

2. ขั้นดำเนินโครงการ (While / During project stage) ขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้นำภาษาที่เรียนไปใช้เพื่อการสื่อสาร (Production) บูรณาการกับทักษะและสาระการเรียนรู้อื่นๆ ในรูปแบบของกิจกรรมที่มีการกำหนดชิ้นงานและลำดับการปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก คือ คอยแนะแนวโครงการให้ผู้เรียนได้รู้จัก หากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียน ตกหล่นถูกติกาบางอย่างที่จำเป็น เช่น แบ่งหน้าที่ปฏิบัติงาน เก็บของให้เรียบร้อยหลังทำงานเสร็จ จัดอุปกรณ์หรือโต๊ะให้อยู่ในสภาพที่ต้องการ ให้คำสั่งที่ชัดเจน หากจำเป็นอาจใช้ภาษาไทย และต้องมีการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจวิธีทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้โครงการบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี เคนตรวจและให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็นขณะผู้เรียนทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนทำงานตามแผนที่วางไว้ และ ประเมินพัฒนาการของผู้เรียนระหว่างทำโครงการ โดยจดบันทึกพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. ชั้นหลังโครงการงาน (Post-project stage) มีกิจกรรม ดังนี้

3.1 การประเมินตนเอง ทั้งในส่วนของผู้เรียนและครูผู้สอน ในส่วนของผู้เรียนสามารถทำได้หลากหลายจากการให้ผู้เรียนแสดงความรู้สึก และย้อนคิดไตร่ตรองหรือสะท้อนความคิด (Reflect) เพื่อประเมินและปรับปรุงที่ได้ทำไป ในส่วนของครูผู้สอนก็สามารถเขียนข้อย้อนคิดไตร่ตรอง เพื่อประเมินการสอนของตน และนำข้อมูลไปพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเช่นเดียวกัน

3.2 การประเมินเพื่อน ทั้งในส่วนของทักษะกระบวนการ (Process) คือ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จนถึงเมื่อสำเร็จโครงการที่วางไว้ และในส่วนของชิ้นงานหรือผลงานบั้นปลาย (End product)

3.3 การฉลองความสำเร็จร่วมกัน โดยการแสดงความชื่นชมกับทุกคน ไม่ว่าจะได้รับรางวัลในการประกวดหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้สึกถึงพัฒนาการและความสำเร็จของตน เห็นคุณค่าของตนและของเพื่อนมีความสุขและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานในการเรียนต่อไป การฉลองความสำเร็จนี้อาจเป็นในรูปของการร้องเพลงร่วมกัน การให้คำชมเชย หรือการจัดงานสังสรรค์เล็กๆน้อยๆ ตามความเหมาะสม

3.4 การเก็บชิ้นงานของโครงการ ชิ้นงานของโครงการทั้งหมดจะต้องมีการจัดเก็บให้เรียบร้อยในรูปของแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) หรือแฟ้มที่เน้นกระบวนการ (process folio) เพื่อให้สามารถนำไปใช้เมื่อต้องการ และขณะเดียวกันเป็นการฝึกทักษะการจัดการระบบการเรียนของตนด้วย

ฟรายด์-บูธ (Fried-Booth, 2002) กล่าวถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมในโครงการว่า ต้องจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อม (Bridging or motivating activities) ก่อนจึงทำกิจกรรมที่เป็นโครงการเต็มรูปแบบ (Full-scale projects) โดยการปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. การวางแผนในห้องเรียน (Class planning) ผู้เรียนและครูร่วมกันอภิปรายเนื้อหาและขอบเขตของโครงการ กำหนดความรู้ทางภาษาที่จำเป็นต่อโครงการไว้ล่วงหน้า อภิปรายความคิด และวิธีการที่จะสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ และจำเป็นต่อโครงการ

2. ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ (Carrying out the project) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะเปลี่ยนกิจกรรมจากภายในออกสู่ภายนอกห้องเรียน เพื่อใช้เครื่องมือต่างๆเก็บข้อมูลที่สำคัญต่อโครงการในขั้นนี้ ผู้เรียนจะมีโอกาสใช้ทั้ง 4 ทักษะในลักษณะบูรณาการในสถานการณ์จริงของชีวิตประจำวัน

3. ตรวจสอบ ทบทวนและเฝ้าสังเกตงานในโครงการ (Reviewing and monitoring the work) ผู้เรียนและครูร่วมกันอภิปราย ให้และรับข้อมูลย้อนกลับจากครู กลุ่ม และจากตัวเองต่องานที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมในโครงการ

ขจิต ฝอยทอง (2552) กล่าวถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษว่า ควรประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา (Identification of a problem) นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าอะไรเป็นปัญหา การตั้งปัญหาไม่ควรกว้างเกินไป
2. ขั้นตั้งจุดประสงค์ของโครงการ (Purpose of Project Work) ผู้เรียนจะต้องตั้งจุดประสงค์ว่าเมื่อทำโครงการแล้วได้อะไร มีผลงานในด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ (Language Skills) ในขั้นสุดท้ายออกมาเป็นอะไร
3. ขั้นวางแผน (Planning) ผู้เรียนจะต้องวางแผนว่าจะทำอะไร ทำที่ไหน และอย่างไร
4. ขั้นตอนการดำเนินการ (Processes) นักเรียนดำเนินการโครงการภาษาอังกฤษตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ตามลำดับขั้นตอน
5. ขั้นประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลโครงการภาษาอังกฤษควรประเมินผู้เรียนเพื่อให้เกิดทักษะทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ การประเมินผลอาจประเมินโดยตัวนักเรียนเอง (Self-evaluation) ประเมินโดยเพื่อนนักเรียน (Peer-evaluation) และประเมินโดยครู (Teacher evaluation) หรืออาจเพิ่มเติมให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนในการประเมินด้วย

จากที่กล่าวมา นักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบโครงการไว้อย่างหลากหลาย แต่กล่าวโดยสรุปมีขั้นตอนใหญ่ๆ ที่คล้ายคลึงกัน คือ ขั้นวิเคราะห์ปัญหาตามที่ผู้เรียนสนใจ จากนั้นเป็นขั้นวางแผนเพื่อหาวิธีดำเนินการให้ได้คำตอบ ขั้นปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในตอนต้น แล้วจึงเป็นขั้นประเมินผลโดยมีการนำเสนอผลงาน เพื่อทำการวัดผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการประเมินผลสำเร็จและแก้ไขข้อบกพร่องของโครงการ เพื่อสะท้อนความสำเร็จของการจัดทำโครงการชิ้นนั้น

2.3 เทคนิคการสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษ

การทำโครงการภาษาอังกฤษมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความรู้ และทักษะภาษาอย่างเป็นธรรมชาติและมีจุดมุ่งหมาย ดังนั้นครูจึงควรเปลี่ยนบทบาทของตนเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้เรียนทำโครงการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จึงมีนักการศึกษาหลายท่านให้คำแนะนำด้านเทคนิคต่างๆ ดังนี้

เฮนส์ (Haines, 1989) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนโดยใช้โครงงานไว้อย่างสอดคล้องกันว่าควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไม่ใช่เน้นหลักสูตร (Student-centered not syllabus-centered) เป็นการร่วมมือกันไม่ใช่การแข่งขันกัน (Co-operative not competitive) เน้นการพัฒนาทักษะไม่ใช่เน้นหลักไวยากรณ์ (Skill-based not structure-based) และต้องให้ความสำคัญกับผลงานที่เกิดจากการทำโครงงาน (The importance of the end product)

ชาร์ด (Chard, 1998) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนแบบโครงงานว่าควรมีกิจกรรมหลักๆ แทรกตลอดทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ดังนี้

1. ควรมีการอภิปราย จะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสสนทนากับครู ครูได้ตรวจสอบบันทึกความรู้และเป็นการช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียน
2. ควรจัดทัศนศึกษา ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการเดินทางออกทัศนศึกษานอกสถานที่ แต่หมายถึงการที่นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากการได้พูดคุย สัมภาษณ์บุคคลต่างๆ การสำรวจ สังเกตสิ่งต่างๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ควรมีกิจกรรมนำเสนอ เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอความรู้ทั้งที่เป็นความรู้เดิมก่อนทำโครงงาน และความรู้ใหม่ที่ได้จากการทำโครงงาน เป็นการรวบรวมความรู้เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่จะมุ่งสู่คำตอบ
4. ควรมีกิจกรรมการศึกษาค้นคว้า เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายแล้วบันทึกรวบรวม
5. ควรจัดแสดง เป็นการนำเสนอผลงานของนักเรียน ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทำโครงงานทุกขั้นตอน ซึ่งอาจจัดแสดงในรูปแบบป้ายนิเทศ งานนิทรรศการ เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสดงความก้าวหน้าในการทำโครงงาน

ไรบ์ และ ไวคอล (Ribe and Vidal 1993:15) ได้แนะนำเทคนิคการสอนแบบโครงงานไว้ว่า ควรสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน (Creating a good atmosphere) ทำให้ผู้เรียนในชั้นเรียนมีความสนใจในโครงงาน (Creating the class interested) เปิดโอกาสให้เลือกหัวข้อ (Selecting the topic) กำหนดโครงร่างโดยรวมของโครงงาน (Creating a general outline of the project) ทำวิจัยพื้นฐานในหัวข้อที่เลือก (Doing basic research around the topic) รายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting to the class) และการให้และรับผลย้อนกลับอย่างมีระบบ (Processing feedback)

นอกจากนั้น ฟรายด์-บูธ (Fried-Booth, 2002) ได้เสนอแนะแนวทางที่จะทำโครงการภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จ คือ ควรมีการกระตุ้นความสนใจ กำหนดจุดประสงค์ของโครงการ ฝึกทักษะภาษา ออกแบบสื่อที่จะเขียน มีการเตรียมแบบสอบถามที่จำเป็นต่อการเก็บข้อมูล ทำกิจกรรมกลุ่ม เตรียมการเก็บข้อมูล ซึ่งกิจกรรมขั้นนี้จะเป็นการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ รวบรวมข้อเท็จจริง ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะครบทั้ง 4 ด้าน และการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูล แล้วนำเสนอผลงานในที่สุด

บทบาทของครูว่าควรเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก คือ คอยแนะแนวโครงการให้ผู้เรียนรู้จัก หากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนภาษาแบบนี้ ร่วมตกลงกติกาบางอย่างที่จำเป็น เช่น แบ่งหน้าที่ปฏิบัติงาน ช่วยจัดอุปกรณ์หรือโต๊ะให้อยู่ในสภาพที่ต้องการ เช่น นั่งเป็นคู่ เป็นกลุ่ม จัดเตรียมอุปกรณ์ให้เรียบร้อย ช่วยให้คำสั่งที่ชัดเจน หากจำเป็นอาจใช้ภาษาไทย และต้องมีการตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้โครงการบรรลุผลสำเร็จได้โดยดี คอยเดินตรวจและให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็นขณะผู้เรียนทำงาน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนทำงานตามแผนที่วางไว้ และวางแผนประเมินพัฒนาการของผู้เรียนระหว่างทำโครงการ โดยจดบันทึกพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน (กรมวิชาการ, 2544)

เห็นได้ว่าเทคนิคต่างๆ ที่ควรนำมาใช้ร่วมกับโครงการภาษาอังกฤษ ต่างมุ่งช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการทำโครงการเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและมีปัจจัยมากมายหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องรวมถึง ผู้เรียนต้องมี ความรู้ ทักษะและความสามารถทางภาษาที่จำเป็นต่อการทำโครงการนั้นๆ มากพอ ดังนั้นครูภาษาที่จะนำโครงการภาษาอังกฤษไปใช้จึงต้องรับภาระหนักในการเป็นผู้คอยสนับสนุนส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถทำโครงการได้สำเร็จดังที่พวกเขาตั้งใจเพื่อเป้าหมายของการเรียนรู้ภาษาตลอดไปตลอดการทำโครงการนั่นเอง

2.4 การวัดและประเมินผลโครงการภาษาอังกฤษ

เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้นตลอดขบวนการตั้งแต่เริ่มต้นการวางแผนไปจนถึงได้ผลลัพธ์สุดท้ายออกมา ดังนั้นในการวางแผนวัดและประเมินผลโครงการจึงเป็นขั้นตอนที่ซับซ้อนและทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผล ดังเช่นคำแนะนำจากนักการศึกษาต่างๆ ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการประกอบด้วย หัวข้อโครงการที่ชัดเจนและสมบูรณ์ มีการทำงานร่วมกัน ความก้าวหน้าในสิ่งที่เรียน ความรู้หรือทักษะที่ได้รับจากโครงการ และวิธีการการนำเสนอที่ชัดเจน

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544) เสนอว่าวิธีการหลักที่ใช้ในการประเมินโครงการได้แก่ การประเมินชิ้นงาน การประเมินรายงาน การประเมินโดยสอบปากเปล่า การประเมินจากการจัดนิทรรศการโครงการ การประเมินจากการนำเสนอ และการประเมินจากสมุดบันทึก

ลัดดา ภู่เกียรติ (2544) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการสามารถทำได้ 3 ระยะ คือการประเมินระหว่างวางแผนและวิเคราะห์โครงการ (Evaluation during planning and appraisal) การประเมินในช่วงระหว่างโครงการ (On - Going Project Evaluation) และการประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ (Post - Project Evaluation or Summative Evaluation)

แฮริส และ ไอ แม็คแคนน์ (Harris and I McCann, 1994) ได้เสนอว่าประเมินผลของการทำโครงการควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง จาก การสังเกต เป็นการประเมินด้วยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความร่วมมือกับหมู่คณะ ความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออกและสังเกตกระบวนการทำงานของผู้เรียนการประเมินจากผลงาน เป็นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจากการวางแผน การสรุปใจความสำคัญ การเขียนรายงาน การประเมินจากแบบบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่ นักเรียนบันทึกสิ่งเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่ ด้านคำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาอังกฤษที่นักเรียน เรียนรู้จากการทำโครงการ และการประเมินจากแบบสัมภาษณ์ นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2544) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ประเมินโครงการว่าบุคคลที่ควรมีส่วนในการประเมินโครงการ อาจประกอบด้วย ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนช่วยประเมิน ผู้สอนหรือครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง บุคคลอื่นที่สนใจ และมีส่วนเกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป การประเมินการทำโครงการ เป็นการประเมินตามสภาพจริง สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การเขียนรายงานเพื่อสะท้อนความรู้สึก การบันทึกการเรียนรู้ ในแต่ละระยะของการทำโครงการโดยผู้ประเมินหลายฝ่าย รวมไปถึงการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการประเมินตนเองด้วย

2.5 ประโยชน์ของโครงการภาษาอังกฤษ

การใช้โครงการภาษาอังกฤษก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากมาย ดังความเห็น ต่อไปนี้

เฮนส์ (Haines, 1989) กล่าวว่า ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการทำโครงการมีดังต่อไปนี้

1. ได้สัมผัสจริง โครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกแห่งความเป็นจริง เป็นการบังคับกลายๆ ให้ผู้เรียนต้องใช้และปรับสิ่งที่รู้มาใช้
2. โครงการเป็นกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกและตัดสินใจจะช่วยเพิ่มความสนใจและแรงจูงใจให้ผู้เรียน
3. โครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนผู้มีความรู้ต่างกัน ได้แสดงออกอย่างเท่าเทียมกัน โครงการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกัน ได้ทำงานร่วมกันโดยมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เรียนซึ่งอ่อนด้านภาษาอาจใช้ความสามารถพิเศษด้านอื่นของตนช่วยให้งานสำเร็จได้ไม่แพ้ผู้ที่เก่งด้านการอ่านหรือการเขียน เช่น ออกแบบ และวาดภาพประกอบ
4. โครงการช่วยให้ภาษาบูรณาการเข้าด้วยกันอีกครั้ง ตามความมุ่งหมายของการสอนแบบปกติ ภาษาต่างประเทศมักถูกแยกออกเป็นส่วนๆ ได้แก่ โครงสร้าง หน้าที่ คำศัพท์ การออกเสียง และทักษะ แต่ในการทำโครงการ สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดบริบทที่เป็นธรรมชาติ ส่วนย่อยที่ถูกแบ่งแยกก็จะบูรณาการเข้าด้วยกันอีกครั้งหนึ่งในความรู้สึของผู้เรียน สิ่งนี้นับเป็นเรื่องจำเป็นถ้าจะให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนมากพอที่จะใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงในโลกภายนอกได้
5. โครงการก่อให้เกิดบริบทซึ่งจะทำให้ความจำเป็นในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว สมดุลกัน โครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกความคล่องในการใช้ภาษา และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เช่น ในการเขียนรายงานการปฏิบัติงาน
6. โครงการให้ความรู้สึกผ่อนคลายจากความซ้ำซากจำเจ ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกหัวข้อที่ตนเองสนใจ รวมทั้งบรรยากาศในการเรียนดูไม่เป็นทางการ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกผ่อนคลายจากวิธีการเรียนแบบปกติ

ฟิลลิปส์ เบอร์วูด และ ดันฟอร์ด (Phillips; Burwood; and Dunford, 1999) กล่าวถึงข้อดีของโครงการไว้ดังนี้

1. โครงการงานเป็นกิจกรรมบูรณาการ คือ ชิ้นงานที่มีลำดับชัดเจน มีจุดเริ่มต้น จุดกึ่งกลาง และจุดจบ การที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์คุ้มค่า และเชื่อมโยงกันไปสู่ผลงานชิ้นสุดท้ายที่เห็นและจับต้องได้ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จ รวมทั้งครูผู้สอนด้วย
2. โครงการงานช่วยพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ไม่ได้เน้นเฉพาะการสอนภาษาเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการพัฒนา ทักษะทางปัญญา ทักษะทางกายภาพ และทักษะทางสังคมในการทำงานร่วมกัน และการพึ่งพาตนเองของผู้เรียน รวมไปถึงพัฒนาการด้านอารมณ์และบุคลิกภาพอีกด้วย
3. โครงการงานเป็นการบูรณาการความรู้ทางภาษากับทักษะ เป็นการเรียนรู้โดยประสบการณ์อย่างเป็นธรรมชาติ
4. โครงการงานช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบพึ่งตนเอง
5. โครงการงานสนองความต้องการของชั้นเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถต่างกันเนื่องจากผู้เรียนในชั้นเรียนต่างมีความสามารถ ความต้องการและความสนใจต่างกัน ดังนั้นโครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง และเมื่อมีผู้เห็นคุณค่าของชิ้นงานที่ตนได้ทำ ผู้เรียนก็จะเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและมีแรงจูงใจที่จะทำให้อีกยิ่งขึ้นไป
6. โครงการงานช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นในหลักสูตร โครงการงานสามารถเป็นส่วนเสริมหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้วให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุริยา จันทร์เนียม (2541) กล่าวถึงประโยชน์ของโครงการไว้ว่า โครงการงานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ตรงกับความสนใจของตนเอง และพัฒนากระบวนการจัดการตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานและการประเมินผลด้วยการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และได้ผลงาน นอกจากนี้ โครงการงานภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน มีวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานตามแผนที่วางไว้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และมีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก

ลัดดา ภูเกียรติ (2544) ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรมโครงการงานเป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ ที่ยากู้ให้เอื้อต่อกันหรือร่วมกันส่งเสริมความคิดความเข้าใจ ความตระหนักทั้งด้านสาระและคุณค่าต่างๆ ให้กับผู้เรียน โดยอาศัยทักษะทางปัญญาหลายๆ ด้านและการคิด สร้างสรรค์อย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้กระบวนการวัดผลของการเรียนรู้แบบโครงการงานแตกต่างจากการวัดผลในรายวิชาอื่นนอกจากวัดผลทางการเรียนและวัดความสามารถของผู้เรียนได้แล้วโครงการงานยังสามารถประเมินผลจากการปฏิบัติงานโดยเปิดโอกาสให้

ผู้เรียนได้ประเมินความสามารถของตนเองจากแบบบันทึกการเรียนรู้ การทบทวนผลงานในแต่ละโครงการ และการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อน ส่งผลให้ผู้เรียนได้ทราบถึงผลการท างานของตนเองทั้งข้อดีและข้อควรปรับปรุงอันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ขจิต ฝอยทอง (2552) ได้กล่าวถึงข้อดีของโครงการภาษาอังกฤษ คือ นักเรียนได้มีโอกาสเลือกทำในสิ่งที่นักเรียนอยากเรียน ได้ฝึกทักษะทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษแบบบูรณาการ ได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองตามความสนใจของแต่ละบุคคล และได้เรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานการณ์จริง อีกด้วย

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของโครงการภาษาอังกฤษ คือ โครงการเป็นกิจกรรมบูรณาการ ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาทุกทักษะอย่างเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเอง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยใช้โครงการ

งานวิจัยในประเทศ

สุริยา จันท์เนียม (2541) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน โดยใช้การสอนแบบโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงศักยภาพด้านการใช้ภาษาอังกฤษ และคุณลักษณะของผู้เรียนด้วยโครงการภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนภาษาไทย-สังคมศึกษา-ภาษาอังกฤษ ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ โครงการปีการศึกษา 2541 โรงเรียนคุรุประชาสรรค์ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท จำนวน 30 คนซึ่งกลุ่มตัวอย่างทำโครงการ 3 โครงการแล้วนำผลมาสรุปเป็นการพัฒนาศักยภาพและด้านคุณลักษณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อวางแผนปฏิบัติงาน และประเมินตามโครงการ และแบบประเมินด้านคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบในการทำงาน ความร่วมมือในการทำงาน และความเชื่อมั่นและความกล้าแสดงออก จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการสะท้อนการทำงานของตนเองและผู้อื่น และชอบการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ และต้องการให้มีการจัดอีก และพัฒนาด้านคุณลักษณะของตนเองด้านความรับผิดชอบในการทำงาน ความร่วมมือในการทำงาน และความเชื่อมั่นและความกล้าแสดงออกในระดับสูง

ศุภสิริ โสมาเกตุ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความคงทนในการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหลักเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 90 คน จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 และ 5/7 ห้อง ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และมีการแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 45 คน ด้วยวิธีจับฉลากโดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 เป็นกลุ่มควบคุม และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/7 เป็นกลุ่มทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยโครงการมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความคงทนในการเรียน และความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรชาติพิศ สุดหนองบัว (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการใช้โครงการ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการสอนโดยใช้โครงการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คนที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest- Posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ แผนการจัดกิจกรรมโครงการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้โครงการ แบบบันทึกการสอนของครู ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 81.42 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 70 คิดเป็นร้อยละ 82.93 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเช่นกัน ในขณะที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้โครงการว่า การสอนโดยใช้โครงการช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และโครงการได้ฝึกความเป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน แสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้โครงการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้โครงการยังช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านการพัฒนาทักษะการพูด การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ การพัฒนาการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้

กมลรัตน์ สันติคุณากุล (2547) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นโครงการวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 38 คนพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านการใช้ภาษาอังกฤษเรื่อง Past Simple Tense สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 อีกทั้งมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในรูปของ Past Simple Tense ทั้งในเรื่องการอ่าน การเขียน การตั้งคำถามและการตอบคำถาม การใช้คำและประโยคในรูปของ Past Simple Tense เพื่อแต่งเรื่องราวที่ตนเองสนใจ และนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำเสนอผลงานของตนได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว หลังกิจกรรมเรียนรู้แบบโครงการ

สมพิศ พูลเจริญ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยการใช้โครงการ (Project Work) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกเขียนโดยการทำโครงการภาษาอังกฤษตามความสนใจของผู้เรียนในการผลิตชิ้นงานทำให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มและรู้จักรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยเริ่มจากการร่วมกันอภิปราย เลือกรหัสชื่อของโครงการ กำหนดโครงร่างเก็บรวบรวมและคัดเลือกข้อมูล วางแผนและตรวจสอบการเขียน ตลอดจนสรุปและประเมินผลงานและการทำงานของกลุ่มตนเองและกลุ่มเพื่อน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการแนะนำแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และเป็นที่ปรึกษาในการใช้ภาษา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับดี และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเขียนของกลุ่มตัวอย่างระหว่างโครงการที่ 1 และ 2 พบว่ามีการพัฒนาขึ้นเพราะความสามารถทางการเขียนในโครงการที่ 2 สูงกว่าโครงการที่ 1 นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการเรียนการสอนโดยใช้โครงการ

สิริพร ศรีสมวงษ์ (2549) ได้การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงการภาษาอังกฤษในการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1 ห้องเรียน 50 คน โดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง จากห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการกิจกรรม

การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แบบบันทึกพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และแบบประเมินตนเองด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานมีความสามารถในการใช้ภาษาสูง ขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 6.66 และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ คุณลักษณะความรับผิดชอบ คุณลักษณะความร่วมมือ สามัคคี และคุณลักษณะด้านการกล้าแสดงออกสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

ขนิษฐา นาคน้อย (2550) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยโครงงาน เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ตลอดจนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กำแพงเพชร จำนวน 35 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random sampling)เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ แบบประเมินงานปฏิบัติ แบบสอบถามวัดความพึงพอใจการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้โครงงาน แบบสอบถามพฤติกรรมกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษ และแบบบันทึกการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนรู้โดยใช้โครงงานส่วนมากอยู่ในระดับพอใช้ ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรีอุทัย ศรีสนธิ์ (2551) ศึกษาสภาพจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของครูโรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ) ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ของครูโรงเรียนวัดไร่จิง ศึกษาระดับปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และเพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยกลุ่มตัวอย่างในการทดลองคือ ครูที่จัดการเรียนรู้แบบโครงงาน จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ใน

การศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากการศึกษาพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ทั้ง 3 ด้านอันได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมาย ด้านลักษณะ และด้านประเภทของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบโครงการตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง และข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับจัดการเรียนรู้แบบโครงการคือ ควรให้มีการจัดอบรมอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และควรมีการส่งเสริมการศึกษาครูงานโรงเรียนต้นแบบ ตลอดจนควรมีการจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ตลอดจนมีการนิเทศ สอนแนะ และจัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย

อดิگانต์ ทองมาก (2552) การใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ จังหวัดตรัง โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของการใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านควนสวรรค์ จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนแบบโครงการ แบบประเมินคุณภาพโครงการด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แบบประเมินตนเองด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินทักษะการคิด แบบแผนการทดลองเป็นแบบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest- Posttest Design) โดยทักษะการพูดประเมินจากแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ใช้ก่อนและหลังการทดลอง แบบประเมินคุณภาพโครงการด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินตนเองด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ใช้หลังเสร็จสิ้นโครงการที่ 1 โครงการที่ 2 และโครงการที่ 3 และแบบประเมินทักษะการคิดใช้ระหว่างการทำโครงการทุกโครงการใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 45 ชั่วโมง ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพโครงการด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แบบประเมินตนเองด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินทักษะการคิด และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัย พบว่า วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงการทำให้นักเรียนพัฒนาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีพัฒนาการด้านทักษะการคิด

สุพรรณิ เสนภักดี (2553) การใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเพื่อสร้างความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้วิธีการสอนแบบโครงงานเพื่อสร้างความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2552 โรงเรียนวัดตะกล้า กรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แผนการดำเนินกิจกรรมตามแนวการสอนแบบโครงงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และแบบประเมินความคิดเห็นในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแนวการสอนแบบโครงงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ t – test for dependent samplesจากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านคำศัพท์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

งานวิจัยในต่างประเทศ

วิลเลียมส์ ดาร์ลีน แอนน์ (Williams, Darlene Anne, 1998) ได้ศึกษาการประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้จากการทำโครงงาน พบว่า การสอนโดยวิธีเก่ามักจะประเมินผลการเรียนโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเพื่อตัดเกรดโดยวิธีอิงเกณฑ์ แต่การสอนโดยวิธีใหม่ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่เน้นกระบวนการที่ผลลัพธ์ จำเป็นจะต้องใช้วิธีประเมินผลที่เหมาะสมที่สะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งผู้วิจัยเสนอว่าแนวทางการสอนโดยใช้โครงงาน ก็เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอีกวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการประเมินผลที่เป็นภาระหนักของครู นักเรียนที่มีส่วนร่วมในการทำโครงงานจะมีโอกาสทำกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมความเข้าใจในสิ่งที่เรียนอยู่ได้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่การทดสอบแบบเก่าไม่สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ไอรินค์ เจเน็ต หลุยส์ (Eyring, Janet Louise, 1990) ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะในการโต้ตอบของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่เรียนโดยใช้การเรียนการสอนแบบโครงงาน เพื่อศึกษาทักษะในการโต้ตอบและเจตคติต่อการสอนแบบโครงงาน โดยวัดจากการสังเกต การสัมภาษณ์ การทำรายงาน และการทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางภาษาโดยรวมไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มควบคุมทักษะของคำศัพท์จากบริบทสูงกว่ากลุ่มทดลอง ในขณะที่กลุ่มทดลองมีทักษะในการเขียนเพื่อสื่อความหมายสูงกว่ากลุ่มควบคุม

โธมัส (Thomas, 2000) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสอนแบบโครงการ ในช่วงปี 1990-2000 ผลการวิจัย พบว่า การสอนแบบโครงการ เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการสอนแบบนี้ช่วยเพิ่มทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน รวมทั้งความสามารถทางภาษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจนจากการทำโครงการ

เมอร์เจนคอลลเลอร์ และคณะ (Mergendoller and others, 2006) ได้ทำการศึกษาผลของการสอนโดยใช้โครงการที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกระบวนการทำโครงการ ผลการศึกษา พบว่า วิธีการสอนแบบโครงการ ช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการวางแผน และการคิดวิเคราะห์ ทั้งก่อนและหลังการทำโครงการ ตลอดจนส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย

โลเวินธอล. (Lowenthal, 2006) ได้ศึกษาผลการสอนแบบโครงการในโรงเรียนบริหารธุรกิจ โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนสอนแบบโครงการกับการเรียนด้วยการบรรยายและการแก้ปัญหาที่ใช้สอนอยู่ปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากเดิมถึงร้อยละ 55 และครูมีบทบาทน้อยลง ซึ่งถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่

มาริโกะ และเคอิชิ (Mariko and Keiichi, 2006) ได้ศึกษาความสามารถทางการพูดและเขียนของนักศึกษาโดยการทำโครงการวารสารภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวยุโรปชั้นปีที่ 2 จำนวน 46 คน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำโดยการทำโครงการ 2 โครงการ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนแบบโครงการ แต่ความสามารถทางภาษาอังกฤษไม่ได้รับการพัฒนาเท่าใดนัก เนื่องจากนักศึกษาไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในระหว่างการทำโครงการงาน ดังนั้นทักษะการพูดจึงไม่สามารรถได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

คราจซิค โจเซฟ และคณะ (Krajcik Joseph and others, 2003) ได้ศึกษารูปแบบการให้ความช่วยเหลือของครูในการดำเนินงานโครงการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการศึกษาพบว่า ครูต้องให้ความช่วยเหลือ และเอาใจใส่ต่อนักเรียนที่เรียนอ่อนอย่างใกล้ชิด ส่วนนักเรียนที่

เก่งจะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ นักเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตนเองสนใจ ทั้งนี้จะมีการวางแผนโครงการตามความคิดและประสบการณ์ มีการค้นคว้า ใช้เทคโนโลยี มีการประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ โดยครูต้องคอยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเนื้อหา และเทคโนโลยี และจากการศึกษายังทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นการเรียนแบบร่วมมือ ผลที่ได้จากโครงการเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดและสร้างมนุษย์สัมพันธ์ทางวิชาการของนักเรียน ได้อย่างดี

อีริงค์ เจเน็ตท์ หลุยส์ (Eyring Janet Louise, 1989) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับประสบการณ์ของครูและการตอบสนองของนักเรียนในการสอนตามโครงการภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง กรณีศึกษาการทดลองการใช้โครงการ โดยครูไม่เคยใช้โครงการมาก่อน โดยการสอนที่หลากหลายและดำเนินการทดลองโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จากผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองแสดงความพอใจต่อกิจกรรมต่างๆในโครงการ ส่วนผลการเรียนรู้ด้านภาษาของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งทางด้านการฟัง การอ่าน การเขียนและไวยากรณ์ ในขณะที่การทดสอบด้วยวิธีต่างๆ กลุ่มควบคุมทำได้ดีกว่ากลุ่มทดลอง เช่น ด้านคำศัพท์ แต่ด้านการเขียน กลุ่มทดลองสามารถเขียนได้คล่องกว่ากลุ่มควบคุม สำหรับครูผู้สอนประสบปัญหาหลายประการ เช่นครูจัดทำโครงการอย่างลำบากเนื่องจากไม่เคยใช้โครงการมาก่อน และครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้จัดทำอุปกรณ์ เป็นแหล่งข้อมูลและผู้จัดการ สำหรับปัญหาด้านการประเมินผล พบว่าต้องปรับปรุง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อน และให้การประเมินเป็นกลางและยืดหยุ่น

อีริงค์ เจเน็ตท์ หลุยส์ (Eyring Janet Louise, 1990) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะในการโต้ตอบของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่ได้รับการสอนแบบโครงการ วัตถุประสงค์การศึกษาคือเพื่อศึกษาทักษะในการโต้ตอบและเจตคติต่อการสอนแบบโครงการ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ การทำรายงาน และการทดสอบ จากผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางภาษาโดยรวมไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มควบคุมมีทักษะการเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทสูงกว่ากลุ่มทดลอง ในขณะที่กลุ่มทดลองมีทักษะในการเขียนเพื่อสื่อความหมายสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ธอร์พ ไคลีส (Thorp Dilys, 1997) ทำการศึกษาทดลองใช้โครงการกับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จากผลการทดลองพบว่า การให้ผู้เรียนทำโครงการ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการ

ตระหนักในความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และพัฒนาทางการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียน แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ การพิจารณาเรื่องความต้องการด้านภาษาของนักเรียน การคำนึงถึงหัวข้อที่อยู่ในความสนใจและหาข้อมูลง่าย แต่โดยภาพรวม การทำโครงการประสบความสำเร็จ ช่วยลดบทบาทครู ให้เป็นผู้ช่วยเหลือ และแนะนำเพื่อผู้จะได้มีการตัดสินใจของตนเอง และมีอิสระในการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการสอนโดยใช้โครงการเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆมากมาย อาทิ ทักษะความรู้ ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการแสวงหาความรู้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการวางแผนและการคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ การพัฒนาการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ส่งเสริมความรับผิดชอบ ฝึกความเป็นผู้นำและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ อีกทั้งกิจกรรมโครงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกทำในเรื่องที่ตนสนใจซึ่งส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้ โครงการยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ดังนั้นการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐานจึงสามารถนำมาใช้ในพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสม ผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการดังนี้ 1) การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดในการวิจัยดังนี้

ประชากร

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า มีดังต่อไปนี้

1. แผนการดำเนินกิจกรรมตามแนวการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน
2. แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน 4 แบบ สำหรับผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง
3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีขอบเขตการดำเนินการเพื่อประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำหนดระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ โดยเริ่มตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9 จนถึง สัปดาห์ที่ 16 ของการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จัดสนทนากลุ่มที่ประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาโครงการในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน เพื่อแบ่งกลุ่ม 8 กลุ่มๆละ 5 คนเพื่อร่วมกันคัดเลือกเนื้อหาที่สนใจเพื่อออกแบบการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน ได้ข้อสรุปว่านักศึกษาแต่ละกลุ่มสนใจออกแบบการสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษ ดังนี้

- 1.1 การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)
- 1.2 การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)
- 1.3 วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)
- 1.4 กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)
- 1.5 ไปรษณีย์ถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)
- 1.6 บัตรอวยพร (Greeting Card)
- 1.7 ตำราอาหาร (Food Recipe)
- 1.8 การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)

2. นักศึกษาร่วมกันออกแบบประเมินโครงการเพื่อใช้ตรวจให้คะแนนที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

3. วางแผนให้นักศึกษาทั้ง 8 กลุ่มเตรียมการสอน โดยแต่ละกลุ่มต้องวางแผนเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะครูสอนภาษาอังกฤษ 5 คนที่ช่วยกันสอนภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำโครงการภาษาอังกฤษ ภายในเวลา 1 คาบ (60 นาที) โดยสมมติให้เพื่อนนักศึกษาแสดงบทบาทสมมติเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. การสอนแต่ละคาบจะแบ่งย่อยเป็น 5 ตอนเพื่อให้สมาชิกทั้ง 5 คนในกลุ่มเลือกรับผิดชอบการสอนคนละ 1 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อโยงเข้าสู่โครงการตอนที่ 2 การเตรียมผู้เรียนด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อการทำโครงการตอนที่ 3 การเตรียมผู้เรียนด้านไวยากรณ์ที่จำเป็นเพื่อการทำโครงการ ตอนที่ 4 การกำหนดให้ผู้เรียนทำโครงการภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่เรียนไปใช้เพื่อบูรณาการกับทักษะและสาระการเรียนรู้

อื่นๆเพื่อทำโครงการภาษาอังกฤษและ ตอนที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

4. ใน 1 สัปดาห์มีการเรียนการสอน 2 คาบดังนั้นในช่วงสัปดาห์ที่ 11-14 จะมีการสอนโดยนักศึกษาทำหน้าที่เป็นคณะครู ที่ร่วมกันรับผิดชอบในการสอน 1 คาบสัปดาห์ละ 2 กลุ่ม จนกว่าจะครบ 8 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มต้องเขียนแผนการสอนและทำสื่อการสอนเพื่อฝึกภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการทำโครงการภาษาอังกฤษและมีการมอบหมายให้ผู้เรียนทำโครงการภาษาอังกฤษมาส่งในสัปดาห์ถัดไป

5. ทุกครั้งที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษเป็นฐานต้องทำการแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 7 กลุ่มๆละ 5 คนตามกลุ่มที่จัดไว้เพื่อการสอนโครงการในตอนต้นเพื่อส่งงานให้ผู้เรียนทำโครงการภาษาอังกฤษ 1 โครงการดังนั้นนักศึกษาแต่ละกลุ่มจึงต้องแสดงบทบาทสมมติเป็นนักเรียน 7 ครั้ง เพื่อทำโครงการภาษาอังกฤษ 7 โครงการจากนั้นนักศึกษาแต่ละกลุ่มจึงทำการคัดเลือกเพียง 6 โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน

6. นักศึกษาทุกกลุ่มต้องจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อสะสมผลงานโครงการภาษาอังกฤษ 6 โครงการพร้อมด้วยการประเมินต่างๆให้แล้วเสร็จภายใน สัปดาห์ที่ 16 ซึ่งแฟ้มสะสมผลงานที่แล้วเสร็จต้องมีแบบประเมินทั้ง 4 แบบแนบมาด้วย ดังนี้ 1) แบบประเมินโดยตนเอง 5 ชุด ประเมินโดยสมาชิกในกลุ่มทั้ง 5 คน 2) แบบประเมินโดยเพื่อน 5 ชุด ที่ประเมินโดยเพื่อนนักศึกษาจากกลุ่มอื่นๆจำนวน 5 คน 3) แบบประเมินโดยครู 2 ชุด ประเมินโดยผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษ และโดยครูสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปอีก 1 ท่าน 4) แบบประเมินโดยผู้ปกครอง 2 ชุด ประเมินโดยผู้ปกครองของนักศึกษาที่เป็นสมาชิกในกลุ่มจำนวน 2 ท่าน

7. นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. แผนการดำเนินกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษตามแนวทางการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแผนการดำเนินกิจกรรมตามแนวการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐานนั้น ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาอังกฤษภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่ลงทะเลเบียนเรียนวิชา

โครงการ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 40 คน เพื่อสรุปถึง แนวทางการเขียน แผนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน และการวัดและประเมินผลโครงการภาษาอังกฤษให้แก่ ผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มช่วยกันพัฒนาแผนการสอนโดยศึกษาสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ โครงสร้าง แนวการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน กระบวนการวัดและประเมินผลตลอดทั้งแนวคิดที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขอบข่ายเนื้อหาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ ผู้สอนในรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษได้กำหนดกรอบให้นักศึกษาออกแบบการสอนตามแนวทางการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ที่ประกอบด้วยขั้นก่อนโครงการ (Pre-project stage) ขั้นระหว่างโครงการ (During-project stage) และขั้นหลังโครงการ (Post-project stage) ทั้งนี้ นักศึกษาแต่ละกลุ่มต้อง ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ การสอนภาษาอังกฤษโดยใช้โครงการเป็น ฐานจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการออกแบบการสอนได้ อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของเวลา ผู้วิจัยจึงกำหนดให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมรับผิดชอบสอน ภาษาอังกฤษภายใน 60 นาที สำหรับการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเพื่อโยงเข้าสู่โครงการและ เตรียมผู้เรียนด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการทำโครงการในขั้นก่อนโครงการเท่านั้น สำหรับขั้นระหว่างโครงการ (During-project stage) และขั้นหลังโครงการ (Post-project stage) ที่ เป็นการนำเสนอผลงานและร่วมอภิปรายนั้น ให้นักศึกษาหาเวลาอื่นเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน

1.2 กำหนดแนวทางการประเมินโครงการแต่ละชั้นเพื่อให้การตรวจให้คะแนนโครงการ ภาษาอังกฤษของทุกกลุ่มเป็นไปในแนวเดียว สรุปได้ว่า โครงการแต่ละชั้นจำเป็นต้องได้รับการ ประเมินจาก นักศึกษาครูที่รับผิดชอบสอน และจากผู้เรียนที่ประดิษฐ์โครงการชิ้นนั้นๆ โดยใน ส่วนของครูผู้สอน กำหนดให้มีคะแนนเต็ม 40 คะแนน แบ่งการให้คะแนนเป็น 4 ด้านๆละ 10 คะแนน คือด้านที่ 1 มีข้อมูลที่เชื่อถือได้เพียงพอเกี่ยวข้องและมีประโยชน์ (Obtain sufficient, reliable, relevant, and useful information) ด้านที่ 2 มีความคิดสร้างสรรค์และความปราณีต (Creativity / Neatness) ด้านที่ 3 ใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย (Meaningful use of English) 4) จัดวางรูปแบบอย่างเป็นระบบ (Organization) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ ระดับ ดีมาก (Excellent) เมื่อมีคะแนนรวม 35 คะแนนขึ้นไป ระดับดี (Good) เมื่อมีคะแนนรวมตั้งแต่ 30 ถึง 34 คะแนน ระดับเกือบดี (Almost Good) เมื่อมีคะแนนรวมตั้งแต่ 26 ถึง 29 คะแนน พอใช้ (Fair) เมื่อ มีคะแนนรวมตั้งแต่ 21 ถึง 25 คะแนน และ ควรปรับปรุง (Poor) เมื่อมีคะแนนรวมต่ำกว่า 21 คะแนน ปรับจาก Savory (2009) ส่วนการประเมินโดยเจ้าของผลงานเอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการให้คะแนน 4 ด้านๆละ 10 คะแนนเหมือนกับส่วนของครูผู้สอน และตอนที่ 2 เป็นการคำถามปลายเปิด 3 ข้อ คือ ระบุสิ่งที่ชอบที่สุดในการทำโครงการชิ้นนั้น ระบุสิ่งที่ไม่ชอบที่สุดในการทำโครงการชิ้นนั้น และ โปรดให้คำแนะนำในการปรับปรุงโครงการชิ้นนั้นให้ดีขึ้น โดยปรับจากรูปแบบการประเมินโครงการของ The University of Tennessee (2006)

1.3 ตรวจสอบคุณภาพแผนการดำเนินกิจกรรม 8 แผนที่ออกแบบโดยนักศึกษาทั้ง 8 กลุ่มโดยครูผู้สอนวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแผนการดำเนินกิจกรรมใน 5 ประเด็นคือ 1) วัตถุประสงค์ของการสอน 2) เนื้อหาสาระในการสอน 3) ขั้นตอนการจัดกิจกรรม 4) สื่อประกอบการสอน และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอนก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้โครงการเป็นฐานจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่าแผนการสอนทุกแผนต้องมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไปและมีการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

2. แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานมีทั้งสิ้น 4 ประเภท คือ แบบประเมินตนเอง แบบประเมินโดยเพื่อน แบบประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษ และแบบประเมินโดยผู้ปกครอง มีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินแฟ้มสะสมผลงานแล้วกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลแฟ้มสะสมผลงานเพื่อสะท้อนให้เห็นการประเมินตนเอง ข้อดีและข้อด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไข สำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านโครงการภาษาอังกฤษ

2.2 ร่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานทั้ง 4 แบบโดยปรับจาก Paulson & Paulson (1990) Paulson et al. (1991) และ Christ & Maher (2003) ซึ่งแต่ละแบบประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด และส่วนที่เป็นการประเมิน แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีคะแนนเต็ม 25 คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ 1) คุณภาพของโครงการภาษาอังกฤษ (Quality of Project Works) 2) ภาษาอังกฤษที่ใช้ (Language use) 3) องค์ประกอบของแฟ้มสะสมผลงาน (Components of the Portfolio) 4) การออกแบบปกกล่องใส่ผลงานรูปลักษณ์ภายนอก (Physical Appearances) และ 5) การประเมินตนเองของเจ้าของผลงาน (Self-Evaluation) โดยใช้มาตราส่วน 5 ระดับตั้งแต่ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุงจนถึงระดับ 5 หมายถึงดีมาก

2.3 ตรวจสอบประสิทธิภาพโดยให้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านซึ่งเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 ท่านพิจารณาความเหมาะสมใน 3 ด้านคือ 1) คำสั่ง 2) ข้อ

คำถามในส่วนที่ 1 และ 3) การประเมินในส่วนที่ 2 เพื่อหาค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทั้ง 4 แบบมีค่ามากกว่า 0.50 จึงสามารถนำไปใช้จริงได้

สูตรในการคำนวณหาค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง

R คือ คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1. แสดงค่าความเหมาะสมของแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานโดยตนเอง

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ค่าเฉลี่ย รายข้อ	ผลการ พิจารณา
		ผู้เชี่ยวชาญ (1)	ผู้เชี่ยวชาญ (2)	ผู้เชี่ยวชาญ (3)		
คำสั่ง	ความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อคำถาม ในส่วนที่ 1	ปริมาณข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การจัดเรียงลำดับข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ตรงตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความตรงประเด็นของคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การ ประเมิน	รูปแบบการประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
แบบมาตรา ส่วน	ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ ประเมิน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
ประเมินค่า ในส่วนที่ 2	เกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 2. แสดงค่าความเหมาะสมของแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยเพื่อน

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ค่าเฉลี่ย รายข้อ	ผลการ พิจารณา
		ผู้เรียนชาย (1)	ผู้เรียนชาย (2)	ผู้เรียนชาย (3)		
คำสั่ง	ความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อคำถาม ใน ส่วนที่ 1	ปริมาณข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การจัดเรียงลำดับข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ตรงตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความตรงประเด็นของ คำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การ ประเมิน แบบมาตรา ส่วน ประเมินค่า ใน ส่วนที่ 2	รูปแบบการประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ ประเมิน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
	เกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 3. แสดงค่าความเหมาะสมของแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยครู

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ค่าเฉลี่ย รายชื่อ	ผลการ พิจารณา
		ผู้เชี่ยวชาญ (1)	ผู้ชำนาญ (2)	ผู้มีความ (3)		
คำสั่ง	ความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อคำถาม ใน ส่วนที่ 1	ปริมาณข้อคำถาม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
	การจัดเรียงลำดับข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ตรงตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความตรงประเด็นของ คำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้อง เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การ ประเมิน แบบมาตรา ส่วน ประเมินค่า ใน ส่วนที่ 2	รูปแบบการประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ ประเมิน	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
	เกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 4. แสดงค่าความเหมาะสมของแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยผู้ปกครอง

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ค่าเฉลี่ย รายชื่อ	ผลการ พิจารณา
		ผู้เชี่ยวชาญ (1)	ผู้เชี่ยวชาญ (2)	ผู้เชี่ยวชาญ (3)		
คำสั่ง	ความชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อคำถามใน ส่วนที่ 1	ปริมาณข้อคำถาม	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
	การจัดเรียงลำดับข้อคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ตรงตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความตรงประเด็นของคำถาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	0	+1	+1	0.67	ใช้ได้
การประเมิน แบบมาตรา ส่วนประเมิน ค่า ในส่วนที่ 2	รูปแบบการประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	+1	0	+1	0.67	ใช้ได้
	ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการ ประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	เกณฑ์การประเมิน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
	ความชัดเจนตรงประเด็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ผลการให้คะแนนค่าความเหมาะสมของแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานทั้ง 4 ประเภท โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังแสดงในตารางที่ 1-4 พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่ามากกว่า 0.50 ในทุกประเด็นการประเมิน หมายความว่า แบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานทั้ง 4 ประเภทมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานไปใช้จริง สรุปว่า เกณฑ์การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่

1. คุณภาพของโครงการงานภาษาอังกฤษ (Quality of Project Works)
2. ภาษาอังกฤษที่ใช้ (Language use)
3. องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน (Components of the Portfolio)
4. การออกแบบปก หรือกล่อง ใส่ผลงาน รูปลักษณ์ภายนอก (Physical Appearances)

5. การประเมินตนเองของเจ้าของผลงาน (Self-Evaluation)

มีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ดีมาก

ระดับ 4 หมายถึง ดี

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินทั้ง 5 ด้านสามารถสะท้อนคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงาน ดัง
เกณฑ์ ต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.51 หมายถึง ควรปรับปรุง

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำ โครงการภาษาอังกฤษ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษในระดับใด

3.2 สร้างข้อคำถามที่แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านการวางแผนในการจัดทำ
แฟ้มสะสมผลงาน (Planning) 2) ด้านกระบวนการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Process) 3) ด้านผลผลิต
คือแฟ้มสะสมงานฉบับสมบูรณ์ (Final Product) และ 4) ด้านการประเมินผลแฟ้มสะสมผลงาน
(Evaluation) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มี
เกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยของผลการแสดงความพึงพอใจต่อเพิ่มสะสมผลงาน สามารถแปลความหมายได้ ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการประเมินเพิ่มสะสมผลงานและเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาจำนวน 3 ท่านพิจารณาความเหมาะสม ตรวจสอบแก้ไขและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการประเมินเพิ่มสะสมผลงานและเกณฑ์การประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. วางแผนให้นักศึกษาจำนวน 40 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 8 กลุ่มละ 5 คน สำหรับเตรียมสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐานใน 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 แผนๆละ 1 คาบๆละ 60 นาทีโดยแต่ละกลุ่มต้องทำหน้าที่เป็นทีมครูสอนภาษาอังกฤษ 5 คนที่แบ่งหน้าที่กันสอนในเวลา 60 นาที เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถทำโครงงานภาษาอังกฤษที่ได้รับมอบหมายได้ โดยสมมติให้เพื่อนนักศึกษาเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. กำหนดให้นักศึกษาทั้ง 5 คน ในแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนแผนการสอน 1 แผน ทำสื่อการสอนเพื่อฝึกภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้สร้างโครงงานภาษาอังกฤษ และส่งให้อาจารย์ผู้สอนวิชาโครงงานภาษาอังกฤษตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3. เมื่อถึงกำหนดส่งโครงงานภาษาอังกฤษ นักศึกษาที่เป็นผู้สอนโครงงานชิ้นนั้นจะประเมินผลงานของผู้เรียน 7 ชิ้นงานที่ทำโดยผู้เรียนทั้ง 7 กลุ่ม โดยใช้แบบประเมินที่ได้มีการออกแบบร่วมกันในช่วงสนทนากลุ่ม ซึ่งมีคะแนนเต็มทั้งสิ้น 40 คะแนน

4. ทุกครั้งที่มีการสอนโดยใช้โครงงานภาษาอังกฤษเป็นฐาน ผู้เรียนจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 คน ตามกลุ่มที่จัดไว้เพื่อการสอนโครงงานในตอนต้น นักศึกษาแต่ละกลุ่มต้อง

ทำโครงการภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 7 โครงการ หลังจากการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐานของเพื่อน นักศึกษาในฐานะครูผู้สอน 7 กลุ่ม (ไม่นับกลุ่มตัวเอง) จากนั้นจึงคัดเลือกเพียง 6 โครงการ จาก 7 โครงการ เพื่อนำมาจัดทำแฟ้มสะสมผลงานที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 8 ส่วน คือ 1) ปก 2) คำนำ 3) โครงการ 6 ชิ้น 4) เกณฑ์การตัดสินแฟ้มงาน 5) การประเมินตนเอง 6) การประเมินโดยเพื่อน 7) การประเมินโดยครู และ 8) การประเมินโดยผู้ปกครอง

5. นักศึกษาทุกกลุ่มต้องจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเพื่อสะสมผลงานโครงการภาษาอังกฤษ ที่ถูกคัดเลือกเพียง 6 โครงการพร้อมกับการประเมินต่างๆทั้งสิ้นให้แล้วเสร็จภายใน 2 สัปดาห์ต่อมา ซึ่งแฟ้มสะสมผลงานที่แล้วเสร็จต้องมีแบบประเมินทั้ง 4 แบบแนบมาด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) แบบประเมินโดยตนเอง 5 ชุด ประเมินโดยสมาชิกทั้ง 5 คนในแต่ละกลุ่ม 2) แบบประเมินโดยเพื่อน 5 ชุด ประเมินโดยเพื่อนนักศึกษาจากกลุ่มอื่นจำนวน 5 คน 3) แบบประเมินโดยครู 2 ชุด ประเมินโดยครูผู้สอน 1 ท่าน และ โดยครูสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปอีก 1 ท่าน 4) แบบประเมินโดยผู้ปกครอง 2 ชุด ประเมินโดยผู้ปกครองของนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม จำนวน 2 ท่าน

6. นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผล การทำโครงการภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสม ผลงานของนักศึกษาระดับปริญญาโทอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยผู้ ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง

2. วิเคราะห์ผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อ ประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ

3. หาร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อการวิเคราะห์และประมวลสรุปเป็น ความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยได้นำ เสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ถูกนำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5. การประเมินระดับคุณภาพของเพิ่มสะสมผลงาน

ผู้ประเมิน	\bar{X}	S.D.	ลำดับที่	แปลผล
ตนเอง	3.99	1.22	3	ดี
คุณภาพของโครงการ	3.65	1.10	(5)	ดี
ภาษาอังกฤษที่ใช้	3.87	1.22	(3)	ดี
องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน	4.60	1.01	(1)	ดีมาก
การออกแบบ รูปลักษณ์ภายนอก	3.75	1.33	(4)	ดี
การประเมินตนเอง	4.08	1.25	(2)	ดี
เพื่อน	4.63	0.70	2	ดีมาก
คุณภาพของโครงการ	4.68	0.62	(3)	ดีมาก
ภาษาอังกฤษที่ใช้	4.28	0.85	(5)	ดี
องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน	4.88	0.56	(1)	ดีมาก
การออกแบบ รูปลักษณ์ภายนอก	4.53	0.78	(4)	ดีมาก
การประเมินตนเอง	4.80	0.46	(2)	ดีมาก
ครูสอนภาษาอังกฤษ	3.88	0.88	4	ดี
คุณภาพของโครงการ	4.00	0.73	(3)	ดี
ภาษาอังกฤษที่ใช้	3.19	0.83	(5)	ปานกลาง
องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน	4.50	0.52	(1)	ดี
การออกแบบ รูปลักษณ์ภายนอก	4.19	0.66	(2)	ดี
การประเมินตนเอง	3.50	0.97	(4)	ปานกลาง
ผู้ปกครอง	4.73	0.53	1	ดีมาก
คุณภาพของโครงการ	4.81	0.40	(2)	ดีมาก
ภาษาอังกฤษที่ใช้	4.75	0.45	(3)	ดีมาก
องค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงาน	4.94	0.25	(1)	ดีมาก
การออกแบบ รูปลักษณ์ภายนอก	4.44	0.73	(5)	ดี
การประเมินตนเอง	4.69	0.60	(4)	ดีมาก
โดยภาพรวม	4.48	0.78		ดี

จากตารางที่ 5 พบว่าการประเมินระดับคุณภาพของเพิ่มสะสมผลงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 หากพิจารณาการประเมินแต่ละประเภทพบว่า การประเมินโดยผู้ปกครองมีค่าสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก รองลงมา ได้แก่ การประเมินโดยเพื่อนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.70 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

การประเมินโดยตนเองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.22 แปลผลได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี และการประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับดี ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการประเมินแต่ละด้านของผู้ประเมินแต่ละกลุ่ม พบว่า ผู้ประเมินทั้ง 4 กลุ่มประเมินองค์ประกอบของเพิ่มสะสมผลงานด้วยคะแนนสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ส่วนด้านที่ผู้ประเมินแต่ละกลุ่มประเมินต่ำที่สุดนั้น กลุ่มครูและเพื่อน ประเมินด้านภาษาอังกฤษที่ใช้ต่ำที่สุด กลุ่มผู้ปกครองให้คะแนนการออกแบบรูปเล่มภายนอกต่ำที่สุด และการประเมินตนเองของนักศึกษาพบว่า ด้านคุณภาพของโครงการภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ข้อมูลจากการถามคำถามปลายเปิด พบว่านักศึกษาประสบปัญหาจากการทำเพิ่มสะสมผลงาน ในหลายขั้นตอน อาทิ การแบ่งงานในกลุ่มไม่เท่าเทียมกัน การวางแผนทำงานไม่ดีเท่าที่ควร การแบ่งเวลาในการทำงานไม่เหมาะสม ล่าช้า การค้นคว้าข้อมูลยังไม่หลากหลายและเหมาะสม เนื่องจากมีเวลาจำกัด การทุ่มเทและเอาใจใส่ไม่มากเท่าที่ควรเนื่องจากต้องเรียนหลายวิชา การขาดความรับผิดชอบและขาดความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม การเอารัดเอาเปรียบของสมาชิกในกลุ่ม และ การใช้อำนาจเผด็จการในการตัดสินใจโดยไม่ฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกส่วนหนึ่งที่นักศึกษาได้รับการพัฒนามากที่สุดจากการทำเพิ่มสะสมผลงานครั้งนี้ได้แก่ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การวางแผนการทำงานการจัดการบริหารงานกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโครงการภาษาอังกฤษ ความรับผิดชอบ ความมานะพยายามและอดทน การตรงต่อเวลา ความสามัคคีในการทำงานเป็นกลุ่ม รวมไปถึง ความมั่นใจในการสร้างผลงานเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ

สำหรับการปรับปรุงแก้ไขให้เพิ่มสะสมผลงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นั้นเพื่อนนักศึกษาครูสอนภาษาอังกฤษ และผู้ปกครอง ให้ข้อเสนอแนะที่คล้ายคลึงกันว่า ควรมีการออกแบบเพิ่มสะสมผลงานให้ดูแปลกตาและน่าสนใจกว่านี้ ควรระมัดระวังเรื่องความสะอาดเรียบร้อย ควรใช้ภาษาอังกฤษให้ถูกต้องและใช้โครงสร้างภาษาที่ซับซ้อนกว่านี้ ควรค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำโครงการภาษาอังกฤษที่ละเอียดและทันสมัยมากกว่านี้ ยิ่งไปกว่านั้นครูสอนภาษาอังกฤษให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรทุ่มเทและเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายมากยิ่งขึ้น ควรทำแบบประเมินโดยตนเองและโดยเพื่อนอย่างลุ่มลึกและให้ข้อมูลที่มีความหมายต่อผู้ได้รับการประเมินมากกว่านี้ ควรมีการอ้างอิงเอกสารให้ครบถ้วนและถูกต้องตามมาตรฐานสากลและผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเสริมว่า ควรมีการนำเสนอเหตุผลข้อดีข้อเสียให้ชัดเจน และ ควรนำศิลปวัฒนธรรมไทยมาเป็นหัวข้อในการทำโครงการภาษาอังกฤษด้วยจะดีมาก

ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเกี่ยวกับโครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบมากที่สุดและ
น้อยที่สุดของผู้ประเมินต่างกลุ่มกัน ได้ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 6-13

ตารางที่ 6. โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบมากที่สุดจากการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยตนเอง

โครงการภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	7	17.50
ตำราอาหาร (Food Recipe)	7	17.50
บัตรอวยพร (Greeting Card)	6	15.00
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	5	12.50
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	5	12.50
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	4	10.00
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	3	7.50
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	3	7.50
รวม	40	100.00

ตารางที่ 7 โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบน้อยที่สุดจากการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยตนเอง

โครงการภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	11	27.50
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	9	22.50
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	7	17.50
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	5	12.50
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	5	12.50
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	1	2.50
ตำราอาหาร (Food Recipe)	1	2.50
บัตรอวยพร (Greeting Card)	1	2.50
รวม	40	100.00

ผลการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยตนเองเพื่อการประเมินผลการทำโครงการ
ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
จำนวน 40 คน แสดงดังตารางที่ 6 พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่นักศึกษาเจ้าของผลงานชอบ

มากที่สุดมี 2 โครงการ คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และตำราอาหาร (Food Recipe) มีผู้เลือกตอบจำนวน 7 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมาคือ บัตรอวยพร (Greeting Card) มีผู้เลือกตอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และจากตารางที่ 7 พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่นักศึกษาเจ้าของผลงานชอบน้อยที่สุด การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) มีผู้เลือกตอบ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมาคือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) มีผู้เลือกตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50

ตารางที่ 8. โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบมากที่สุดจากการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยเพื่อน

โครงการภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	8	20.00
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	8	20.00
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	6	15.00
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	5	12.50
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	5	12.50
บัตรอวยพร (Greeting Card)	4	10.00
ตำราอาหาร (Food Recipe)	2	5.00
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	2	5.00
รวม	40	100.00

ตารางที่ 9. โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบน้อยที่สุดจากการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยเพื่อน

โครงการภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	9	22.50
ตำราอาหาร (Food Recipe)	8	20.00
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	6	15.00
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	5	12.50
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	3	7.50
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	3	7.50
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	3	7.50
บัตรอวยพร (Greeting Card)	3	7.50
รวม	40	100.00

ผลการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยเพื่อนเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 40 คน แสดงดัง ตารางที่ 8 พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่เพื่อนนักศึกษาชอบมากที่สุดมี 2 โครงการ คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และการเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) มีผู้เลือกตอบจำนวน 8 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth) มีผู้เลือกตอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และจากตารางที่ 9 พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่เพื่อนของนักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) มีผู้เลือกตอบ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 รองลงมาคือ ตำราอาหาร (Food Recipe) มีผู้เลือกตอบ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 10. โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบมากที่สุดจากการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยครู

โครงการภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	5	31.25
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	4	25.00
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	3	18.75
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	1	6.25
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	1	6.25
ตำราอาหาร (Food Recipe)	1	6.25
บัตรอวยพร (Greeting Card)	1	6.25
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	0	0.00
รวม	16	100.00

ตารางที่ 11. โครงการงานภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบน้อยที่สุดจากการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยครู

โครงการงานภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	6	37.50
บัตรอวยพร (Greeting Card)	4	25.00
โปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	2	12.50
ตำราอาหาร (Food Recipe)	2	12.50
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	2	12.50
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	0	0.00
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	0	0.00
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	0	0.00
รวม	16	100.00

ผลการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการประเมินผลการทำโครงการงานภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 16 คน แสดงดังตารางที่ 10 พบว่า โครงการงานภาษาอังกฤษชิ้นที่ครูสอนภาษาอังกฤษชอบมากที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) มีผู้เลือกตอบ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth) มีผู้เลือกตอบ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 จากตารางที่ 11 พบว่า โครงการงานภาษาอังกฤษชิ้นที่ครูสอนภาษาอังกฤษชอบน้อยที่สุด คือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) มีผู้เลือกตอบ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ บัตรอวยพร (Greeting Card) มีผู้เลือกตอบ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 12. โครงการงานภาษาอังกฤษชิ้นที่ชอบมากที่สุดจากการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยผู้ปกครอง

โครงการงานภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
ตำราอาหาร (Food Recipe)	5	31.25
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	4	25.00
บัตรอวยพร (Greeting Card)	3	18.75
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	2	12.50
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	2	12.50
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	0	0.00
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	0	0.00
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	0	0.00
รวม	16	100.00

ตารางที่ 13. โครงการงานภาษาอังกฤษชิ้นที่ชบน้อยที่สุดจากการประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยผู้ปกครอง

โครงการงานภาษาอังกฤษ	จำนวน	ร้อยละ
การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)	5	31.25
กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)	4	25.00
การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)	3	18.75
การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)	2	12.50
ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)	2	12.50
ตำราอาหาร (Food Recipe)	0	0.00
บัตรอวยพร (Greeting Card)	0	0.00
วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)	0	0.00
รวม	16	100.00

ผลการประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครองเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 16 คน แสดงดังตารางที่ 12 พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชั้นที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ ตำราอาหาร (Food Recipe) มีผู้เลือกตอบ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือ ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend) มีผู้เลือกตอบ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนโครงการภาษาอังกฤษชั้นที่ผู้ปกครองชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) มีผู้เลือกตอบ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) มีผู้เลือกตอบ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภายหลังจากเสร็จสิ้นการประเมินโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน แล้ว นักศึกษาทั้ง 40 คน ได้ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงาน

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน	4.70	0.61	มากที่สุด	1
1.1	ช่วยให้การวางแผนจัดทำโครงการภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างมีระบบ	4.58	0.90	มากที่สุด	(5)
1.2	ช่วยให้จัดทำโครงการทุกชิ้นสำเร็จครบถ้วน	4.88	0.33	มากที่สุด	(1)
1.3	ช่วยให้จัดทำโครงการต่างๆเสร็จตามระยะเวลา	4.73	0.45	มากที่สุด	(2)
1.4	ช่วยให้เกิดทักษะในการบริหารจัดการในกลุ่ม	4.70	0.46	มากที่สุด	(3)
1.5	ช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.63	0.77	มากที่สุด	(4)
2	กระบวนการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Process)	4.45	0.81	มาก	4
2.1	ช่วยให้ได้รู้จักค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง	4.38	1.01	มาก	(6)
2.2	เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.58	0.68	มากที่สุด	(3)

ตารางที่ 14. (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	อันดับ
2.3	เปิดโอกาสให้ได้แก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง	4.45	0.81	มาก	(5)
2.4	เปิดโอกาสให้ใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีเป้าหมาย	4.58	0.90	มากที่สุด	(3)
2.5	ช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	4.65	0.83	มากที่สุด	(2)
2.6	ฝึกให้รู้จักแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุมีผล	3.85	1.19	มาก	(7)
2.7	ฝึกให้มีความรับผิดชอบ	4.68	0.57	มากที่สุด	(1)
3	เพิ่มสะสมงาน (Product)	4.58	0.71	มากที่สุด	2
3.1	เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงเพื่อหาข้อสรุป	4.78	0.42	มากที่สุด	(2)
3.2	ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน	4.83	0.38	มากที่สุด	(1)
3.3	ช่วยให้เห็นพัฒนาการในการเรียนรู้โครงการ	4.61	0.45	มากที่สุด	(3)
3.4	ช่วยให้เกิดความพึงพอใจและละเอียดรอบคอบ	4.10	1.26	มาก	(4)
4	การประเมินผลเพิ่มสะสมผลงาน (Evaluation)	4.48	0.91	มาก	3
4.1	เปิดโอกาสให้ได้ประเมินผลงานด้วยตนเอง	4.45	0.67	มาก	(4)
4.2	เปิดโอกาสให้ได้ประเมินผลงานของเพื่อน	3.93	0.90	มาก	(5)
4.3	เป็นการลดบทบาทการประเมินโดยครูผู้สอน	4.73	0.45	มากที่สุด	(1)
4.4	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ประเมินผลงาน	4.65	0.83	มากที่สุด	(2)
4.5	สะท้อนให้เห็นพัฒนาการในการทำโครงการ	4.63	0.77	มากที่สุด	(3)
รวมทุกด้าน		4.55	0.77	มากที่สุด	

จากตารางที่ 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เพิ่มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำงานโครงการภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนการประเมินเฉลี่ยในโดยรวมเท่ากับ 4.55 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 แปลผลได้ว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนในการจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน (Planning) มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.61) รองลงมาได้แก่ ด้านเพิ่มสะสมงาน (Product) ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.71) การประเมินผลเพิ่มสะสมผลงาน (Evaluation) ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.91) แปลผลได้ว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนด้านขบวนการ

ทำเพิ่มสะสมผลงาน (Process) มีคะแนนการประเมินเฉลี่ยในโดยรวมเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 แปลผลได้ว่ามีความพึงพอใจในระดับมากเช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อพิจารณาผลการประเมินแต่ละด้านจากข้อมูลในตารางที่ 14 พบว่า

1. ด้านการวางแผนในการจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน (Planning) นั้น ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ช่วยให้ผู้สามารถจัดทำโครงการทุกชิ้นสำเร็จครบถ้วน รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้ผู้สามารถจัดทำโครงการต่างๆเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ช่วยให้การวางแผนจัดทำโครงการภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างมีระบบ

2. ด้านขบวนการทำเพิ่มสะสมผลงาน (Process) พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ฝึกให้มีความรับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ ช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ฝึกให้รู้จักแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุมีผล

3. ด้านเพิ่มสะสมงาน (Product) พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน รองลงมา ได้แก่ เปิดโอกาสให้มีการถกเถียงเพื่อหาข้อสรุปในกลุ่มในการคัดเลือกผลงานจัดทำเพิ่ม และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ช่วยให้เกิดความพึงพอใจและละเอียดรอบคอบในการทำงาน

4. ด้านการประเมินผลเพิ่มสะสมผลงาน (Evaluation) พบว่า ค่าเฉลี่ยการประเมินความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ เป็นการลดบทบาทการประเมินโดยครูผู้สอน รองลงมา ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ประเมินผลงาน และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ประเมินผลงานของเพื่อน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นการวิจัยเพื่อประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 (English Project Works) ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ซึ่งในปีการศึกษา 2555 ในภาคการศึกษาที่ 1 ได้เปิดให้นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ลงทะเบียนเรียนจำนวน 40 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินผลการสอนรายวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยผู้ประเมิน 4 กลุ่ม คือ ตนเอง เพื่อน ครู และผู้ปกครอง และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ โดยให้นักศึกษาร่วมกันวางแผนดำเนินการสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษ เป็นกลุ่มๆละ 5 คน ตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบวิชาดังกล่าว จึงเลือกการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแนวทางในการประเมินผลการทำโครงการและค้นพบข้อเด่นและข้อด้อยของตนเองผ่านการทำแฟ้มสะสมผลงาน

เครื่องมือการวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) แผนการดำเนินกิจกรรมตามแนวการสอนแบบโครงการ 8 แผนการสอน 2) แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน 4 แบบ ได้แก่ แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยตนเอง ใช้กับนักศึกษา 40 คน จำนวน 40 ฉบับ แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยเพื่อน จำนวน 40 ฉบับ แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 16 ฉบับ และ แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครอง จำนวน 16 ฉบับ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานใช้กับนักศึกษา 40 คน จำนวน 40 ฉบับ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาโครงการภาษาอังกฤษ 466 475 (English Project Works) ได้ออกแบบการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาจำนวน 40 คน จัดกลุ่มๆกลุ่มละ 5 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดโครงการภาษาอังกฤษที่ตนสนใจร่วมกันในกลุ่มแล้วออกแบบการสอนที่จะโยนไปสู่การทำโครงการภาษาอังกฤษสำหรับ 1 คาบใช้เวลา 60 นาที โดยสอนให้กับเพื่อนนักศึกษาในห้องเรียนโดยสมมติว่า

เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลังจากเสร็จสิ้นการสอนใน 1 คาบแล้ว กลุ่มที่เป็นครูจะมอบหมายให้เพื่อนนักศึกษาแต่ละกลุ่มอีก 7 กลุ่มทำโครงการภาษาอังกฤษตามที่ตนกำหนดกลุ่มละ 1 ชิ้น มาส่งในอีก 1 สัปดาห์ต่อมาเพื่อให้กลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนทำการประเมินโครงการ โดยแบบประเมินที่นักศึกษาและผู้วิจัยร่วมกันออกแบบ (โดยกำหนดให้นักศึกษาทุกกลุ่มที่ทำการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐานใช้แบบประเมินเดียวกันทั้งหมด) ผลการจัดสนทนากลุ่มกับนักศึกษา เพื่อสรุปถึงความต้องการทำโครงการภาษาอังกฤษจำนวนทั้งสิ้น 8 โครงการ ได้ข้อสรุปโครงการที่นักศึกษาสนใจดังต่อไปนี้

1. การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems)
2. กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame)
3. การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips)
4. วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth)
5. ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend)
6. ตำราอาหาร (Food Recipe)
7. บัตรอวยพร (Greeting Card)
8. การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary)

ในแต่ละสัปดาห์จะมีนักศึกษา 2 กลุ่มทำการสอนโครงการภาษาอังกฤษ ดังนั้นทั้ง 8 กลุ่มจะเสร็จสิ้นการสอนภายใน 4 สัปดาห์ จากนั้น อีก 2 สัปดาห์ต่อมานักศึกษาแต่ละกลุ่มจะต้องคัดเลือกโครงการภาษาอังกฤษ 6 โครงการ จาก 7 โครงการ เพื่อทำเพิ่มสะสมผลงานที่ประกอบด้วยพร้อมแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานทั้งหมด 4 แบบที่ประกอบไปด้วย แบบประเมินโดยตนเอง 4 ฉบับซึ่งประเมินโดยเพื่อนสมาชิกทั้ง 5 คน แบบประเมินโดยเพื่อน จำนวน 5 ฉบับ แบบประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษท่านอื่น จำนวน 1 ฉบับ และ แบบประเมินโดยผู้ปกครอง จำนวน 2 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยจะทำการประเมิน อีก 1 ฉบับในฐานะครูภาษาอังกฤษ จึงจะถือว่าครบถ้วน ท้ายที่สุดนักศึกษาทั้ง 40 คนจะต้องทำ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้เพิ่มสะสมผลงาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การประเมินเพิ่มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 40 คน ได้แบ่งการประเมินเพิ่มสะสมผลงานเป็น 4 รูปแบบ คือ การประเมินโดยตนเอง การประเมินโดยเพื่อน

การประเมินโดยครูภาษาอังกฤษ และการประเมินโดยผู้ปกครอง พบว่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยผู้ปกครองและเพื่อนประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการประเมินโดยตนเอง และการประเมินโดยครูสอนภาษาอังกฤษมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ส่วนโครงการผู้ประเมินแต่ละกลุ่มชอบมากที่สุดและน้อยที่สุด สรุปได้ ดังนี้

1.1 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยตนเอง

โครงการที่นักศึกษาชอบมากที่สุด คือ โครงการการเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และตำราอาหาร (Food Recipe) รองลงมาคือ บัตรอวยพร (Greeting Card) ส่วนโครงการภาษาอังกฤษที่นักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) รองลงมาคือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) นักศึกษาส่วนมากให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี มีเพียงบางส่วนที่ให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดีมากและปานกลาง ทั้งนี้ นักศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาที่พบจากการทำแฟ้มสะสมผลงานว่ามักเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการภายในกลุ่ม และนักศึกษาได้รับประโยชน์จากการทำแฟ้มสะสมผลงานจากการทำโครงการภาษาอังกฤษครั้งนี้อย่างมากมาย ทั้งในเรื่องของการพัฒนาตนเอง พัฒนาทักษะภาษา และการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.2 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยเพื่อน

โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่เพื่อนนักศึกษาชอบมากที่สุด คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และการเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth) ส่วนโครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่เพื่อนนักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) รองลงมาคือ ตำราอาหาร (Food Recipe) เพื่อนนักศึกษาล้วนให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงาน อยู่ในระดับดีมาก และมีเพียงบางส่วนให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี และเพื่อนนักศึกษาได้ให้คำแนะนำว่า ควรระมัดระวังการใช้ภาษาอังกฤษไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด การค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำโครงการที่ลุ่มลึก และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องรูปแบบ ความสวยงาม และสีสรรของแฟ้มสะสมผลงานให้ดูน่าสนใจกว่านี้

1.3 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยครูสอนภาษาอังกฤษ

โครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ครูสอนภาษาอังกฤษชอบมากที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our

Earth) ส่วนโครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ครูภาษาอังกฤษชอบน้อยที่สุด คือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) รองลงมาคือ บัตรอวยพร (Greeting Card) ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี มีบางส่วนให้ระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีจำนวนเพียงเล็กน้อยให้ระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้แฟ้มสะสมผลงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างน่าสนใจในประเด็นต่างๆมากมาย อาทิ การใช้ภาษาอังกฤษ การค้นคว้าข้อมูลและการอ้างอิง การทบทวนและเอาใจใส่ต่องาน และการประเมิน ทั้งนี้เนื่องจากครูสอนภาษาอังกฤษยอมใส่ใจในรายละเอียดของงานและมีข้อเสนอแนะมากกว่าผู้ประเมินกลุ่มอื่น

1.4 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครอง

โครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ผู้ปกครองชอบมากที่สุด คือ คำรอาหาร (Food Recipe) รองลงมาคือ ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend) โครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ผู้ปกครองชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) รองลงมาคือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดีมาก มีบางส่วนให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี และมีเพียงจำนวนเล็กน้อย ให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น และผู้ปกครองได้ให้คำแนะนำที่น่าสนใจ ในประเด็นของ ความเป็นเอกลักษณ์และความแปลกใหม่ของรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน การนำเศษวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และ การนำศิลปวัฒนธรรมไทยเข้ามาเกี่ยวข้องกับโครงการภาษาอังกฤษ

1.5 ความพึงพอใจต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อประเมินโครงการภาษาอังกฤษ

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อการประเมินผลการทำงานโครงการภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สรุปได้ว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงที่สุดได้แก่ การวางแผนในการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Planning) รองลงมาได้แก่ ด้านแฟ้มสะสมงาน (Product) การประเมินผลแฟ้มสะสมผลงาน (Evaluation) และ ด้านขบวนการทำแฟ้มสะสมผลงาน (Process) ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

การประเมินเพิ่มสะสมผลงานที่ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือการประเมินโดยตนเอง โดยเพื่อน โดยครูสอนภาษาอังกฤษ และ โดยผู้ปกครอง นั้น จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

2.1 การประเมินเพิ่มสะสมผลงานโดยตนเอง

การประเมินเพิ่มสะสมผลงานโดยตนเองเพื่อการประเมินผลการทำงาน ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าโครงการที่นักศึกษาชอบมากที่สุด คือ โครงการการเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และตำราอาหาร (Food Recipe) รองลงมาได้แก่ บัตรอวยพร (Greeting Card) ด้วยเหตุผลสำคัญ คือ โครงการดังกล่าวตรงกับความสนใจและนักศึกษาสามารถทำเสร็จในเวลาสั้นๆ สังเกตได้จากขณะที่นักศึกษาช่วยกันแต่งกลอนดูทุกคนมีความสุขและสนุกกับการพับกระดาษมาก ส่วนโครงการภาษาอังกฤษที่นักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) รองลงมาคือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) ด้วยเหตุผลสำคัญ คือ เป็นโครงการที่เสียเวลาในการทำมาก ต้องใช้ความสามารถด้านภาษาและด้านอื่นๆเช่นวาดภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้เรียนไม่มีสมาธิคนใดนัดหรือชอบวาดภาพเลย นักศึกษาส่วนมากให้ค่าระดับคุณภาพของเพิ่มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาหลายคนยอมรับว่ามีเวลาจำกัดในการทำโครงการ อีกทั้งประสบกับปัญหามากมายจากการทำกลุ่ม อย่างไรก็ตาม นักศึกษายอมรับว่าการทำเพิ่มสะสมผลงานจากการทำโครงการภาษาอังกฤษครั้งนี้เกิดประโยชน์อย่างมาก ทั้งในเรื่องการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ และการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ นารี วงศ์ไผ่ (2541) อนงค์ อึ้งตระกูล (2542) ทองกร ตันฉศิริ (2545) และ Schwartz (1991) ที่กล่าวว่า นักเรียนมีความเห็นว่าการทำเพิ่มสะสมงานมีประโยชน์มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยฝึกความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัยในตนเอง และฝึกให้รู้จักวิธีศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

2.2 การประเมินเพิ่มสะสมผลงานโดยเพื่อน

การประเมินเพิ่มสะสมผลงานโดยเพื่อนเพื่อการประเมินผลการทำงาน ภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า โครงการภาษาอังกฤษชั้นที่เพื่อนนักศึกษาชอบมากที่สุด คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) และการเขียนและวาดภาพการ์ตูน (Superhero Comic Strips) รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth) ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นโครงการที่

เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ อย่างเต็มที่ ส่วนโครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่เพื่อนนักศึกษาชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) รองลงมาคือ ตำราอาหาร (Food Recipe) ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นโครงการที่เน้นการเขียนมากเกินไป และเป็นหัวข้อที่ไม่ตรงกับความสนใจของนักศึกษา เพื่อนนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ค่าระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงาน อยู่ในระดับดีมาก อธิบายได้ว่าเพื่อนนักศึกษามีแรงใจในการประเมินผลงานของเพื่อนๆ จึงประเมินสูงมากเกินจริง อย่างไรก็ตามการประเมินโดยเพื่อนนักศึกษาที่จะต้องจบการศึกษาแล้วออกไปเป็นครูสอนภาษาอังกฤษในภาคหน้า ดูเป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาวาชซ์ (Schwartz, 1991) ที่กล่าวว่า ควรมีการกำหนดให้การประเมินผลการเรียนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน และแนวคิดของ ชัยฤทธิ์ ศิลาดะ (2540: 195) ที่กล่าวว่า แฟ้มสะสมงานช่วยสร้างความร่วมมือทางการเรียนระหว่างนักเรียนกับนักเรียน เป็นอย่างมาก

2.3 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยครูสอนภาษาอังกฤษ

การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยครูสอนภาษาอังกฤษเพื่อการประเมินผล การทำโครงการภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า โครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ครูสอนภาษาอังกฤษชอบมากที่สุด คือ การเขียนสมุดบันทึกประจำวัน (Writing a Diary) รองลงมาคือ วิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม (Ways to Save Our Earth) ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นโครงการที่ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษา พัฒนาใช้ความคิดในเชิงสร้างสรรค์กับเรื่องใกล้ตัว ส่วนโครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ครูภาษาอังกฤษชอบน้อยที่สุด คือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) รองลงมาคือ บัตรอวยพร (Greeting Card) ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้ทำโครงการใช้ภาษาอังกฤษน้อยเกินไป ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ระดับคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดี และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้แฟ้มสะสมผลงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างน่าสนใจในประเด็นต่างๆ มากมาย อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างยิ่ง ทั้งนี้สอดคล้องกับ แนวคิดของ คาร์เรน เจย์ เว็ชนิชชี และคณะ (Karen' J. Viechnichi and Others, 1993) ที่กล่าวว่า การประเมินแฟ้มสะสมผลงานสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนติดตามปรับปรุงตนเอง และช่วยให้ครูมองเห็นความแตกต่างของนักเรียนได้อย่างชัดเจน

2.4 การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครอง

การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน โดยผู้ปกครองเพื่อการประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า โครงการภาษาอังกฤษขึ้นที่ผู้ปกครองชอบมากที่สุด คือ ตำราอาหาร (Food Recipe)

รองลงมาคือ ไปสการ์ดถึงเพื่อน (Writing a Postcard to Your Friend) ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นโครงการที่น่าสนใจ และสามารถนำไปปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ส่วนโครงการภาษาอังกฤษชิ้นที่ผู้ปกครองชอบน้อยที่สุด คือ การเขียนกลอนภาษาอังกฤษบนกระดาษพับ (Origami Poems) รองลงมาคือ กรอบรูปกระดาษสา (Bagasse Frame) โครงการที่มีได้ฝึกใช้ภาษาสำหรับชีวิตประจำวันเท่าใดนัก อีกทั้งมิได้เน้นเรื่องของการนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ด้วยความที่ต้องการสร้างกำลังใจ ความมั่นใจ และความภาคภูมิใจให้กับคณะผู้จัดทำแฟ้มสะสมผลงาน จึงทำให้ประเมินอยู่ในระดับดีมาก และการที่ผู้ปกครองให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้แฟ้มสะสมผลงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นในประเด็นของความเป็นเอกลักษณ์ของแฟ้มสะสมผลงาน การนำเศษวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และการนำศิลปวัฒนธรรมไทยเข้ามาเกี่ยวโยง นั่นก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาปรับใช้กับการทำโครงการภาษาอังกฤษต่อไปในภายภาคหน้า ทั้งนี้การประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครองนับได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของนักศึกษา และได้รับรู้ถึงความสามารถของบุตรหลานตนเอง สอดคล้องกับ แนวคิดของ คาร์เรน เจย์ เวียชนิชชิ และคณะ (Karen' J. Viechnichi and Others, 1993) อ้างถึงใน อรุณี เมืองศรี ว่า การให้ผู้ปกครองประเมินแฟ้มสะสมผลงานเป็นการประสานสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนและผู้ปกครองอีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานทั้ง 4 แบบโดยผู้ประเมินทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าการประเมินแฟ้มสะสมผลงานโดยผู้ปกครองมีค่าสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การประเมินโดยเพื่อน โดยตนเอง และครูสอนภาษาอังกฤษ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มุมมองของผู้ประเมินแต่ละกลุ่มที่ต่างกัน การที่กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มเพื่อนประเมินคุณภาพของแฟ้มสะสมผลงานของนักศึกษาสูงนั้นหมายถึงการชื่นชมและให้กำลังใจแก่เจ้าของผลงานา ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ DeFina (1992) และ Lowenthal (2006) ที่กล่าวว่าแฟ้มสะสมผลงานเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้เรียนอีกทั้งเป็นการลดบทบาทของครูลงถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมที่รวมทั้งการดึงให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำร่วมประเมินให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบผลงานให้ได้รับรู้ถึงความสำเร็จหรือแม้แต่ความบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอีกด้วย ส่วนผลการประเมินโดยตนเองนั้นพบว่า มีคุณภาพในระดับดี ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากนักศึกษามองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องตลอดกระบวนการจัดทำโครงการภาษาอังกฤษและแฟ้มสะสมโครงการซึ่งคล้ายคลึงกับแนวคิดของ ลัดดา ภูเกียรติ (2544) ที่กล่าวว่ากิจกรรมโครงการเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินความสามารถของตนเองเพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้ทราบถึง

ผลการทำงานของตนเองทั้งข้อดีและข้อควรปรับปรุงอันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น สำหรับคะแนนการประเมินคุณภาพเพิ่มสะสมผลงานโดยครูสอนภาษาอังกฤษนั้นพบว่ามีความเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับผู้ประเมินกลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ประเมินแต่ละกลุ่มต่างให้นำหนักความสำคัญของประเด็นการประเมินที่แตกต่างกัน กระบวนการทำเพิ่มสะสมโครงการงานภาษาอังกฤษเอื้อให้ครูมองเห็นข้อบกพร่องต่างๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเมื่อครูสอนภาษาอังกฤษให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในการทำโครงการมากกว่าสิ่งอื่นใด ส่วนประเด็นการประเมินในด้านการประเมินตนเองของนักศึกษาเจ้าของเพิ่มสะสมผลงานนั้น ครูสอนภาษาอังกฤษที่เชี่ยวชาญด้านการประเมินตามสภาพจริงอาจมองว่ายังไม่ลุ่มลึกและไม่สะท้อนความคิดเห็นของผู้ประเมินเท่าใดนัก อย่างไรก็ตามการประเมินโดยผู้ประเมินหลายกลุ่มย่อมสะท้อนถึงข้อดี ข้อด้อยของผลงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำแนะนำเพื่อนำมาใช้ในการให้ข้อมูลเชิงสร้างสรรค์ที่เน้นให้อันเป็นประโยชน์แก่ผู้ทำเพิ่มสะสมผลงานแนวทางการปรับปรุงผลงานและการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วัฒนาพร ระเบียบทุกซ์ 2542) ทั้งยังเป็นการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้อื่นอีกด้วย (Viechnicki et al. 1993)

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้เพิ่มสะสมผลงานเพื่อประเมินผลการทำโครงการภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในภาพรวมโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นารีย์ วงศ์ไผ่ (2541) ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เพิ่มสะสมงานเพราะได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ทำงานกลุ่มกับผู้อื่น การได้เลือกชิ้นงานด้วยตนเอง มีความสุข และสนุกกับการทำงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลหลายประการ คือ 1) ผู้เรียนได้วางแผนการจัดทำตามขั้นตอนที่ของการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ Phillips et al. (1999) ที่กล่าวถึงข้อดีของโครงการเป็นกิจกรรมบูรณาการชิ้นงานที่มีลำดับชัดเจนผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่มีประโยชน์คุ้มค่าและเชื่อมโยงไปสู่ผลงานชิ้นสุดท้ายที่เห็นและจับต้องได้มักจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จ 2) การจัดทำเพิ่มสะสมผลงานอย่างเป็นระบบให้ได้เพิ่มสะสมงานที่สะท้อนถึงพัฒนาการในการทำโครงการภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับแนวคิดของ Burke (1996) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการทำเพิ่มสะสมผลงานไว้ว่าควรกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่ามีกี่ขั้น อย่างไร 3) การประเมินผลอย่างลุ่มลึกโดยผู้ประเมินหลายฝ่าย ตั้งแต่การประเมินโดยตนเอง โดยเพื่อน โดยครูสอนภาษาอังกฤษ และโดยผู้ปกครอง สอดคล้องกับแนวคิดของ DeFina (1992) ที่กล่าวไว้ว่า ควรมีการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย

เพื่อการมีส่วนร่วมในการให้คำชมให้ข้อเสนอแนะหรือตรวจสอบผลงานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ว่าคุณควรปรับปรุงด้านใดบ้างเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนโดยใช้โครงการภาษาอังกฤษ

1. ควรให้เวลาในการทำโครงการมากกว่านี้ หรืออาจลดจำนวนโครงการที่ต้องทำในหนึ่งภาคการศึกษาลง เพื่อให้มีความใกล้เคียงกับการปฏิบัติจริงในการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษายิ่งขึ้น

2. ในการทำโครงการภาษาอังกฤษนั้น ควรให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่ารูปลักษณ์ภายนอกของโครงการ ดังนั้น ครูผู้สอนควรเน้นให้ความช่วยเหลือและวางแผนสอนภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการทำโครงการภาษาอังกฤษแต่ละชิ้นเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพของผู้เรียน

3. ควรคิดสรรเนื้อหาที่อยู่ในความสนใจและจำเป็นต้องเรียนรู้มาสร้างสรรค์โครงการภาษาอังกฤษ อีกทั้งในทุกขั้นตอนของการทำโครงการควรเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนารูปแบบการสอนโครงการภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

2. ควรพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ

3. ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนในการเรียนการสอนวิชาโครงการภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานกับไม่ใช่แฟ้มสะสมผลงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา หอมกุล. (2553). การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง: เพิ่มสะสมผลงาน. จาก
เว็บไซต์ http://school.obec.go.th/sup_br3/cr_3.htm.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโครงการประกันคุณภาพ
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2544). โครงการงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2545). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา. ม.ป.ป.
- _____. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การวิจัยเพื่อ
พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2551). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภา.ลาดพร้าว.
- กมลรัตน์ สันติคุณากุล. (2547). การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นโครงงานวิชา
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง เขตทุ่งครุ
กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กสม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. (2540). เพิ่มสะสมงาน (Portfolio). ผ่านเบญจเพส. กรุงเทพฯ:สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- ขจิต ฝอยทอง. (2552). โครงการภาษาอังกฤษ (Project work in English): อีก 1 ทางเลือกของ
การจัดการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษ. จากเว็บไซต์
<http://gotoknow.org/blog/yahoo/16301>.
- ขนิษฐา นาคน้อย. (2550). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานที่มีต่อความสามารถในการ
ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเฉลิมพระ
เกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กำแพงเพชร. ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอน
ภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี-
นครินทรวิโรฒ.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค. 2545.
- จิราภรณ์ ศิริทวี. (2540). การวัดและประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio). เชียงใหม่: กลุ่มมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2540). การประเมินโดยแฟ้มสะสมงานดีเด่น. ระเบียบ : โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. จังหวัดกระบี่.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2540). การพัฒนาแฟ้มสะสมงานในการประเมินผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองกร ต้นขศิริ. (2545). การใช้แฟ้มสะสมผลงานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตพิสัยในรายวิชา ท 605 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- ธันวา มากเหลือ. (2541). การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่ใช้การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นารี นาจวง และ ศตายุ เชื้อโชติ. (2550). การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ระเบียบมหาวิทยาลัย. การเทียบโอนผลการเรียน.
- นารีย์ วงศ์ไผ่. (2541). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนของครูที่เป็นวิทยากรแกนนำ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นุรชัย ศิริมหาสาร. (2541). การสร้างและการใช้แฟ้มสะสมผลงาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ปรียา ก้อนแก้ว. (2544). การประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการประเมินตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แฟ้มสะสมงาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรรณวลัย คีร์วงศ์วัฒนา. (2542). ผลการใช้แฟ้มสะสมงานนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจิตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2544). โครงการเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2541). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ธนพร.
- _____. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- ศุภสิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการกับการ เรียนรู้ตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรีอุทัย ศรีสนธิ์. (2551). การศึกษาสภาพจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ของครูโรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2555). รายงานประจำปีงบประมาณ 2555. จากเว็บไซต์ www.niets.or.th/index.php/files/download/392.
- สุทธินันท์ บุญศักดิ์. (2553). การประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสม งานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร สังกัด โรงเรียน สมเด็จพระญาณสังวร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1. จากเว็บไซต์ http://www.truelookpanya.com/true/teacher_portfolio_detail.php?portfolio_id=194.
- สุรชาติพิทย์ สุดหนองบัว. (2545). การพัฒนาการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้โครงการ. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนธิ เจริญธรรม. (2546). การประเมินผลตามสภาพจริง. AUTHENTIC ASSESSMENT. จาก เว็บไซต์ http://library.uru.ac.th/webdb/images/AUTHENTIC_ASSESSMENT.htm.
- สุพรรณิณี เสนอก๊กดี. (2553). การใช้วิธีการสอนแบบโครงการเพื่อสร้างความคงทนในการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 โรงเรียนวัดตะกล้า กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมพิศ พูลเจริญ. (2547). การพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้โครงการ. ปรินุญานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. (2544). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินผลตามสภาพจริง. เชียงใหม่. The Knowledge Center.
- สิริพร ศรีสมวงษ์. (2549). การจัดการเรียนรู้แบบโครงการเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. ปรินุญานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุริยา จันทร์เนียม. (2541). งานวิจัยเรื่องโครงการภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนโรงเรียนคุรุประชาสรรค์ชัยนาท. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. จากเว็บไซต์ . <http://www.inspect12.moe.go.th/insite/Vijai.htm>.
- ลำลี ทองชีว. (2541). แนวการพัฒนาการครูโดยการใช้พอร์ทัลโฟลิโอ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิگانต์ ทองมาก. (2552). การใช้วิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสวรรคต จังหวัดตรัง. ปรินุญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2540). แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารเพื่อการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พื้นที่.
- อนงค์ อึ้งตระกูล. (2542). การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรุณี เมืองศรี. (2541). การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานกับรายวิชาการจัดการในบ้านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

- Allan, A. and De, Fina. (1992). **Portfolio Assessment : Getting started**. U.S.A. : Scholastic Professional Book.
- Bull, Kay. and others. (1994). **Portfolio Assessment in Teacher Evaluation : A Comparison of the Perspectives of General and Special Educational Administrators and Teacher**. [ERIC] Document Reproduction Service No. ED 369604. Paper Presented at the Annual National conference of the American Council on Rural Special Education.
- Burke, Kay. (1996). **Professional Portfolios A Collection of Articles**. U.S.A.: Skylight Training and Publishing.
- Chard, S. C. (1998). **The Project Approach: Making Curriculum Come Alive**. New York: Scholastic.
- _____. (1998). **The Project Approach: Managing Successful Projects**. New York: Scholastic.
- Eyring, Janet Louise. (1989). **Teacher experience and student responses in ESL project work instruction: a case study**. Los Angeles: University of California.
- _____. (1990). **Teacher Experiences and Student Responses in ESL Project Work Instruction: A Case Study**. Dissertation Abstract, Ph.D. Los Angeles: University of California.
- Farr, R. and Tone. (1994). **Portfolio and performance assessment**. New York : Harcourt, Brace and Jovanovich.
- Fried-Booth, Diana L. (1987). **Project Work**. Great Britain: Oxford University Press.
- _____. (2002). **Project Work (New Edition)**. Oxford, Oxford University Press.
- Haines, S. (1989). **Project for the EFL classroom : Resource material for teachers**. Walton-on-Thames, UK: Nelson.
- Harris, M. & Mc Cann, P. (1994). **Assessment**. Oxford: Heinemann.
- Karen, J Viechnichi. and others. (1993). **The Impact of Portfolio Assessment on Teacher Classroom Activities**. Journal of Teacher Education. 44 (November –December 1993).

- Krajcik, Joseph. Czerniak, Charlene. & Berger, Carl F. (2003). **Teaching Science in elementary and middle school classrooms: A project-based approach.** Boston Burr. Ridge, IL: Mcgreaw hill.
- Lowenthal, Jeffrey N. (2006). **Project-Based Learning and New Venture Creation.** The NCIIA 10th Annual Meeting, March 23-25. Northeastern State University. Retrieved 15 February 2013, from <http://www.nciia.org>.
- Mariko. & Keiichi Eguchi. (2006). **The Limited Effect of PBL on Learners: A Case study of English Magazine Projects.** Asian EFL Journal. Retrieved 6 January 2013, from <http://www.asian-efl-journal.com>.
- Mergendoller, John R. and others. (2006). **Pervasive Management of Project-Based Learning: Teachers as Guides and Facilitators.** Buck Institute for Education. Retrieved 26 February 2013, from www.bie.org.
- Paulson, P.R. (1990). **Pilot composite portfolio: Developmental kindergarten.** Beaverton, OR: Beaverton School District.
- Phillips, Diane. Burwood, Sarah. Dunford, Helen. (1999). **Projects with Young Learners.** Oxford University Press (United Kingdom).
- Ribe, R. & Vidal, N. (1993). **Project Work: Step by Step.** Oxford: Heinemann.
- Schwartz, J. (1991). **Let Them Assess Their Own Learning.** English Journal. 50.
- Thomas, John W. (2000). **A Review of Research on Project- Based Learning.** California: The Autodesk Foundation. Retrieved 15 March 2012, from <http://www.bobpearlman.org>.
- Thorp, Dilys. (1997). **Convent Garden Captured: An Experiment in Project.** TESOL Journal Vol. 6, No. 4. Summer 1997.
- Williams, Darlene Anne. (1998). **Documenting Children's Learning: Assessment and Evaluation in the Project Approach .** University of Alberta. Dept. of Elementary Education. University of Alberta.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ช่วยชาลย

ภาคผนวก ข

แบบประเมินเพิ่มสัมผลงานแบบต่างๆ

ภาคผนวก ค

เกณฑ์การประเมินเพิ่มสะสมผลงาน

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษา

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนการสอน ใครงานภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างสื่อการสอน